Bendrai finansuoja Europos Sąjunga

VISAGINO MIESTO VIETOS PLĖTROS STRATEGIJA 2024-2029 m.

ĮVADAS
Visagino miesto vietos plėtros strategiją 2024-2029 metams (toliau – Strategija) parengė Visagino miesto vietos veiklos grupė (toliau – VVG), siekdama prisidėti prie 2021–2027 m. Europos Sąjungos fondų investicijų programos 4 prioriteto „Socialiai atsakingesnė Lietuva“ 4.7. uždavinio „Skatinti aktyvią įtrauktį, siekiant propaguoti lygias galimybes, nediskriminavimą ir aktyvų dalyvavimą, ir gerinti įsidarbinamumą, ypač palankių sąlygų neturinčių grupių“ ir 4.9. uždavinio „Skatinti marginalizuotų bendruomenių, mažas pajamas gaunančių namų ūkių ir nepalankioje padėtyje esančių grupių, įskaitant specialiųjų poreikių turinčius asmenis, socialinę ir ekonominę įtrauktį vykdant integruotus veiksmus, be kita ko, teikti aprūpinimą būstu ir socialines paslaugas“ (toliau – Programos) įgyvendinimo Vidurio ir Vakarų Lietuvos regione. Pagrindinis Strategijos tikslas – skatinti aktyvesnį Visagino miesto bendruomenės dalyvavimą sprendžiant gyventojams aktualias skurdo ir socialinės atskirties problemas bei skatinti socialinį verslą, sprendžiantį pažeidžiamų grupių atskirties problemas. Strategijoje surinktos ir užfiksuotos bendruomenės inicijuojamos Visagino miesto plėtros strateginės kryptys ir prioritetai, o pati strategija yra savivaldos, nevyriausybinių organizacijų ir verslo atstovų bendradarbiavimo instrumentas ir rezultatas. Strategija parengta vadovaujantis BIVP metodu, ypatingą dėmesį skiriant plačiam VVG teritorijoje veikiančių nevyriausybinių organizacijų, verslo įmonių ir miesto gyventojų įtraukimui bei jų dalyvavimui visuose vietos plėtros strategijos rengimo etapuose, kai pasitelkus ITI metodiką stengiamasi vertinti miesto plėtrą kaip integruotai valdomą ir plėtojamą visumą, specifines atskirų sričių problemas sprendžiant kaip visumos dalis. Strategijos rengimo laikotarpiu konsultuotasi su Vidaus reikalų ministerija, Centrine perkančiąja organizacija, Utenos regiono vietos veiklos grupėmis. Visagino miesto vietos plėtros strategija 2024-2029 m. yra dokumentas, kurio rengimas buvo finansuotas Europos Sąjungos lėšomis ir kuris sudaro galimybę Visagino gyventojams, nevyriausybinėms organizacijoms, verslo atstovams bei viešojo sektoriaus institucijoms kartu kryptingai veikti ir užtikrinti ilgalaikę bei inovatyvią Visagino miesto plėtrą išnaudojant miesto stipriąsias puses, maksimaliai sumažinant galimas grėsmes ir teritorijai būdingas silpnybes. Strategijoje numatytais įgyvendinimo veiksmais prisidedama prie Programose numatytų siektinų rodiklių, t.y. BIVP projektuose dalyvaus ne mažiau kaip 360 socialiai pažeidžiami, socialinę riziką (atskirtį) patiriantys asmenys, 40 proc. veiklų dalyvių (t.y. ne mažiaus kaip 144) po dalyvavimo projektuose toliau dalyvaus socialinei integracijai skirtose veiklose ir/ar darbo rinkoje, 16 projektų įgyvendinime dalyvaus NVO, paramą gavusiuose socialinio verslo subjektuose bus sukurtos ne mažiau kaip 4 darbo vietos. Visagino vietos veiklos grupė įsteigta 2015 m. ir sėkmingai įgyvendino Visagino m. vietos plėtros strategiją 2016-2022 m. 2023 m., rengiant Visagino imesto vietos plėtros strategiją 2024-2029 metams, pagal vietos plėtros grupėms taikomus teisės aktus pakeista VVG sudėtis. Šiuo metu Visagino miesto vietos veiklos grupę sudaro 14 narių: 10 nevyriausybinių organizacijų (71,43 proc.), 3 verslo atstovai (21,43 proc.) ir 1 valdžios institucija (7,14 proc.). Kuriant šią strategiją stengtasi nepraleisti anksčiau sugeneruotų idėjų ir pasinaudoti sukaupta patirtimi bei skirtingų sričių miesto VVG veiklose dalyvaujančių organizacijų ankstesnės sėkmingos veiklos pavyzdžiais. Kuriant strategiją atsižvelgta į Utenos regiono plėtros planą 2022-2030 metams, Visagino savivaldybės 2023-2030 metų strateginį plėtros planą, rengiamus VIZA funkcinės zonos strateginius dokumentus bei kitus Lietuvos Respublikos bei vietos savivaldos strateginio planavimo dokumentus. Parengta strategija atitinka: - Utenos regiono plėtros planą 2022-2030 metams, patvirtintą Utenos regiono tarybos kolegijos 2023 m. sausio 30 d. sprendimu Nr. KS(T)-4: pirmasis Strategijos tikslas atitinka pirmojo Utenos regiono plėtros plano tikslo „Gerinti socialinių, sveikatos priežiūros, švietimo paslaugų kokybę ir prieinamumą“ 1.1. uždavinį „Pagerinti sveikatos priežiūros ir socialinių paslaugų infrastruktūrą, išplėsti paslaugų spektrą, pagerinti jų kokybę ir prieinamumą“, antrasis Strategijos tikslas atitinka trečiojo Utenos regiono plėtros plano tikslo „Prisidėti prie investicinės aplinkos patrauklumo ir bendrų turizmo paslaugų vystymo“ 3.1. uždavinį „Išplėsti investicijoms ir verslo vystymui palankią aplinką“. Strategija prisideda prie Utenos regiono plėtros plano poveikio ir rezultato rodiklių siekimo - Asmenys, patiriantys skurdo riziką ar socialinę atskirtį | procentai bei Gyventojų užimtumo lygis (15–64 metų) | procentai (poveikio rodikliai), Socialiai pažeidžiamų, socialinę riziką (atskirtį) patiriančių asmenų, gavusių paslaugas naujoje ar modernizuotoje infrastruktūroje skaičius per metus |Asmenys per metus bei Metinis konsoliduotų viešųjų paslaugų vartotojų skaičius | vartotojai per metus (rezultato rodiklis). - Visagino savivaldybės strateginį 2023-2030 m. plėtros planą, patvirtintą Visagino savivaldybės tarybos 2023 m. sausio 26 d. sprendimu Nr. TS-5: pirmasis Strategijos tikslas atitinka antrojo plėtros plano tikslo „Socialinės gerovės kūrimas sumaniai, pažangiai, besimokančiai, moderniai ir laimingai bendruomenei“ 2.5.-1 uždavinį „Pagerinti ir plėsti socialinių paslaugų kokybę ir prieinamumą bei sukurti jų plėtrai reikalingą infrastruktūrą“, o antrasis Strategijos tikslas atitinka 1 plėtros plano tikslo „Konkurencingo verslo skatinimas ir vietinės ekonomikos tvari plėtra“ 1.1-2. uždavinio „Skatinti gyventojų verslumą ir ekonominį mobilumą“. Strategija prisideda prie plėtros plano poveikio ir rezultato rodiklių siekimo: Teikiamų socialinių paslaugų rūšių (bendrųjų socialinių paslaugų, socialinės priežiūros paslaugų, socialinės globos paslaugų ir kt.) skaičius (vnt.), Savivaldybės viešųjų paslaugų, kurias teikia nevyriausybinės ir bendruomeninės organizacijos, dalis proc., nuo visų teikiamų paslaugų Nedarbo lygis (metinis) (proc.) (poveikio rodikliai) ir Verslumo lygis (veikiančių SVV įmonių skaičius, tenkantis 1000 gyv., koef.), Gyventojų aktyvumas, vykdant individualią veiklą (gyventojų, besiverčiančių veikla pagal individualios veiklos pažymą ir verslo liudijimus, skaičius, tenkantis 1000-iui gyv., koef.) (rezultato rodikliai). Visagino miesto VVG teritorija - visiškai urbanizuota (tai išskirtinis Visagino miesto VVG teritorijos bruožas), kurioje gyvena 19 586 gyventojai. Siekiant strategijoje numatytų tikslų ir įgyvendinant Strategijoje numatytus uždavinius išskirtos šios tikslinės gyventojų grupės: socialiai pažeidžiami, socialinę riziką (atskirtį) patiriantys asmenys (pvz., nusikaltimų aukos, benamiai, priklausomybėmis sergantys asmenys, grįžę iš įkalinimo įstaigų asmenys, mažiau galimybių

(atskirtį) patiriantys asmenys (pvz., nusikaltimų aukos, benamiai, priklausomybėmis sergantys asmenys, grįžę iš įkalinimo įstaigų asmenys, mažiau galimybių turintys jaunuoliai ir kt.), asmenys, besiruošiantys išeiti ir išėję iš įkalinimo vietų, romai, mažiau galimybių turintis jaunimas, migrantai, priklausantys pažeidžiamų asmenų grupėms, asmenys, kuriems nustatytas socialinių paslaugų poreikis, nepalankias sąlygas turintys vietos gyventojai.

Įgyvendindama Strategiją Visagino miesto VVG bendradarbiaus su kitomis Utenos regiono miestų VVG bei Zarasų-Visagino regiono vietos veiklos grupe, VVG teritorijoje veikiančiomis nevyriausybinėmis organizacijomis, savivaldybės viešosiomis įstaigomis, verslo įmonėmis, jaunimo organizacijomis ir kitais viešaisiais ir privačiais juridiniais asmenimis.

2026 m. gegužės mėnesį Strategija pakeista ir papildyta naujai finansuojama papriemone - „Stiprinti vietos gyventojų pasirengimą ekstremaliosioms situacijoms ir grėsmėms“. Dėl šio papildomos finansuojamos veiklos įtraukimo į Strategiją įtrauktas 3 tikslas - „Stiprinti vietos gyventojų pasirengimą ekstremaliosioms situacijoms ir grėsmėms“, 3.1. uždavinys – „Organizuoti Visagino m. gyventojų civilinės saugos švietimo veiklas“ bei 3.1.1. veiksmas – „Organizuoti gyventojų švietimą civilinės saugos klausimais ir praktinių parengties įgūdžių ugdymą, įgyvendinant edukacines bei prevencines programas, apimančias teorinius, simuliacinius ir praktinius užsiėmimus, skirtus gyventojų saugumui, krizių valdymo efektyvumui, bendruomenių atsparumui ir atsparumui dezinformacijai didinti“. Keičiant Strategiją įtrauktas dar vienas Strategiją įgyvendinantis projektas bei atliktos visos Strategijai keisti teisės aktuose numatytos procedūros.

VIETOS PLĖTROS STRATEGIJOS ĮGYVENDINIMO TERITORIJA IR GYVENTOJŲ, KURIEMS TAIKOMA VIETOS PLĖTROS STRATEGIJA, APIBRĖŽTIS

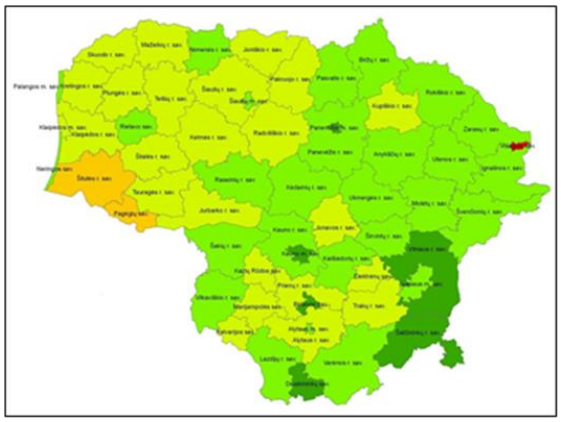
TERITORIJA

Visagino miesto vietos plėtros strategijos įgyvendinimo teritorija yra Visagino savivaldybės centras – Visagino miestas, įsikūręs Šiaurės Rytų Lietuvoje, Utenos apskrityje. Miestas labiausiai žinomas dėl netoli esančios 1978 m. pradėtos statyti ir 2009 metais uždarytos Ignalinos atominės elektrinės (IAE) bei išskirtinės tautinės sudėties. 1995 m. Visaginas gavo miesto teises, todėl jis yra jauniausias Lietuvos miestas, kuris šiuo metu pagal Statistikos departamento pateikiamus duomenis jau yra tapęs greičiausiai senstančiu Lietuvos miestu.

Visagino miestas - labiausiai į rytus nutolęs miestas Lietuvoje, turintis itin ribotas susiekimo (tiek kelių, tiek ir geležinkelių) galimybes su kitomis savivaldybėmis ir miestais. Savivaldybės teritorija ribojasi su Ignalinos rajono ir Zarasų rajono savivaldybėmis ir patenka į pasienio zoną tiek su Baltarusija, tiek su Latvija. Visagino savivaldybės plotas yra 58 km2, Visagino miesto plotas – beveik 9 km2. Visagino savivaldybės plotas užima 0,09 proc. Lietuvos bei 0,8 proc. Utenos apskrities teritorijos ploto.

Atstumai iki Lietuvos didžiųjų miestų: Vilniaus – 150 km, Kauno – 206 km, Klaipėdos – 411 km, Šiaulių – 244 km, Panevėžio – 166 km, Utenos – 69 km.

Pav. 1. Visagino geografinė lokacija

GYVENTOJAI

Visagino miesto vietos plėtros strategija skirta Visagino miesto gyventojų skurdo ir atskirties problemoms spręsti ir socialiniam verslui mieste skatinti. Valstybės duomenų agentūros (toliau - VDA) išankstiniais duomenimis, 2023 m. pradžioje Visagino savivaldybėje gyveno 19 826 nuolatiniai gyventojai, iš jų 19 586 gyventojai gyveno mieste. Nuo 2000-ųjų Visagine vyravusi beveik 3 proc. per metus gyventojų mažėjimo tendencija 2020 m. ėmė lėtėti ir netgi pasisuko priešinga linkme: 2021 m. fiksuotas ~7 proc., (žr. Priedas Nr.4, pav. 1), o 2023 m. ~2 proc. nuolatinių gyventojų prieaugis (čia ir toliau taip žymimi esminiai rodikliai, kuriais grindžiami SSGG analizė - R1). Metinis gyventojų skaičiaus pokytis Visagine siekė 7,1 proc., kuomet kitose savivaldybėse vidurkis siekė vos 1,2 proc. metinį prieaugį (žr. Priedas Nr.4, pav. 2). 2022 m. Visagine gyveno 12,8 proc. arba 2 484 vaikai iki 14 m., 64 proc. arba 12 419 15-64 m. gyventojai bei 23,2 proc. arba 4502 gyventojai vyresni nei 65 m. (žr. Priedas Nr.4, pav. 3).

Tikslinės gyventojų grupės, į kurių socialinės atskirties mažinimą nukreipti Strategijos įgyvendinimo veiksmai, atitinkantys 2021–2027 m. Europos Sąjungos fondų investicijų programos 4 prioriteto „Socialiai atsakingesnė Lietuva“ 4.7. uždavinį „Skatinti aktyvią įtrauktį, siekiant propaguoti lygias galimybes, nediskriminavimą ir aktyvų dalyvavimą, ir gerinti įsidarbinamumą, ypač palankių sąlygų neturinčių grupių“ (Strategijos uždavinių 1.1.-1.3. veiksmai), 4.9. uždavinį „Skatinti marginalizuotų bendruomenių, mažas pajamas gaunančių namų ūkių ir nepalankioje padėtyje esančių grupių, įskaitant specialiųjų poreikių turinčius asmenis, socialinę ir ekonominę įtrauktį vykdant integruotus veiksmus, be kita ko, teikti aprūpinimą būstu ir socialines paslaugas“ (Strategijos uždavinių 2.1.; 2.2. veiksmai) bei - t.y. marginalizuotos bendruomenės, neįgalieji, bedarbiai, ilgalaikiai bedarbiai, ekonomiškai neaktyvūs asmenys, nedirbantys, nestudijuojantys, nesimokantys, mokymuose nedalyvaujantys asmenys, mažiau galimybių turintis jaunimas, migrantai, pabėgėliai, kiti socialinę atskirtį patiriantys asmenys:

- daugiavaikių šeimų nariai (VDA duomenimis 2021 m. Visagino savivaldybėje 1075 asmenys gyveno namų ūkiuose, auginančiuose 3 ir daugiau vaikų iki 18 metų). Šiai tikslinei grupei skiriami veiksmai, susiję su socialinių ir sociokultūrinių paslaugų organizavimu, prevencinėmis priemonėmis;
- likę be tėvų globos vaikai, esami ir buvę vaikų socialinės globos namų, bendruomeninių vaikų globos namų, specialiųjų internatinių mokyklų, šeimynų auklėtiniai (iki 29 metų) (trumpalaikę ar ilgalaikę socialinę globą Visagino savivaldybėje gavo: 25 vaikai. Šiai tikslinei grupei skiriami veiksmai, susiję su prevencinėmis priemonėmis;
- socialinės rizikos vaikai (valkataujantys, elgetaujantys, nelankantys mokyklos ar turintys elgesio problemų mokykloje ir pan) - mokyklos nelankė vidutiniškai 17,4 proc. mokyklinio amžiaus vaikų per metus, mokyklas lanko 299 specialiųjų poreikių turintys mokiniai. Šiai tikslinei grupei skiriami veiksmai, susiję su prevencinėmis priemonėmis;
- nepasiturintys asmenys ir šeimos, kuriems pagal Lietuvos Respublikos piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymą yra teikiama socialinė parama (pvz., socialinės pašalpos ar būsto šildymo, geriamojo ir karšto vandens išlaidų kompensacijos) - 2022 m. Visagine 771 asmuo gavo socialinę pašalpą. Šiai tikslinei grupei skiriami veiksmai, susiję su socialinių ir sociokultūrinių paslaugų organizavimu, įtraukimo į darbo rinką veiksmai;
- asmenys, kuriems pagal Lietuvos Respublikos įstatymą „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ yra suteiktas prieglobstis Lietuvos Respublikoje (pabėgėlio statusas, laikinoji arba papildoma apsauga) - 2023 m. pradžioje Visagino savivaldybėje gyveno 2 556 užsieniečiai (žr. Priedas Nr.4, lent. 1). Šiai tikslinei grupei skiriami veiksmai, susiję su socialinių ir sociokultūrinių paslaugų organizavimu;
- neįgalieji, t. y. asmenys, kuriems pagal Lietuvos Respublikos neįgaliųjų socialinės integracijos įstatymą yra nustatytas neįgalumo lygis arba 55 procentų ir mažesnis darbingumo lygis, arba specialiųjų poreikių lygis, ir jų šeimos nariai - 923 darbingo amžiaus žmonės su negalia. Šiai tikslinei grupei skiriami veiksmai, susiję su socialinių ir sociokultūrinių paslaugų organizavimu, prevencinėmis priemonėmis, įtraukimo į darbo rinką veiksmai;
- asmenys, besinaudojantys apgyvendinimo (nakvynės) savarankiško gyvenimo namuose, nakvynės namuose ar krizių centruose paslaugomis, ir jų šeimos nariai – daugiau nei 50 tikslinės grupės atstovų. Šiai tikslinei grupei skiriami veiksmai, susiję su socialinių ir sociokultūrinių paslaugų organizavimu, įtraukimo į darbo rinką veiksmai.

Žemiau išvardytos marginalios Visagino gyventojų grupės, kurios yra priskiriamos tikslinėms grupėms, bet kurių skaičiaus nepateikia statistiniai šaltiniai:

- senyvo amžiaus asmenys, t. y. senatvės pensijos amžiaus asmenys, kurie dėl amžiaus iš dalies ar visiškai yra netekę gebėjimų savarankiškai rūpintis asmeniniu (šeimos) gyvenimu ir dalyvauti visuomenės gyvenime. Šiai tikslinei grupei skiriami veiksmai, susiję su socialinių ir sociokultūrinių paslaugų organizavimu;
- socialinės rizikos suaugę asmenys (socialiai atskirti dėl to, kad elgetauja, valkatauja, piktnaudžiauja alkoholiu, narkotinėmis, psichotropinėmis ar toksinėmis medžiagomis, priklausomi nuo azartinių lošimų, yra įsitraukę į nusikalstamą veiklą, yra patyrę ar kuriems kyla pavojus patirti psichologinę, fizinę ar seksualinę prievartą, smurtą šeimoje ir yra netekę gebėjimų savarankiškai rūpintis asmeniniu (šeimos) gyvenimu ir dalyvauti visuomenės gyvenime) ir jų šeimos nariai. Šiai tikslinei grupei skiriami veiksmai, susiję su socialinių paslaugų organizavimu, prevencinėmis priemonėmis, įtraukimo į darbo rinką veiksmai;
- smurto artimoje aplinkoje, prekybos žmonėmis ar kitokių nusikaltimų asmeniui aukos ir jų šeimos nariai. Šiai tikslinei grupei skiriami veiksmai, susiję su socialinių paslaugų organizavimu, prevencinėmis priemonėmis;
- asmenys, sergantys priklausomybės ligomis, ir jų šeimos nariai. Šiai tikslinei grupei skiriami veiksmai, susiję su socialinių paslaugų organizavimu, prevencinėmis priemonėmis, įtraukimo į darbo rinką veiksmai;
- tautinėms mažumoms (taip pat ir romams) priklausantys asmenys, kurie nemoka valstybinės kalbos. Šiai tikslinei grupei skiriami veiksmai, susiję su sociokultūrinių paslaugų organizavimu;
- savarankiško verslo atstovai. Šiai tikslinei grupei skiriami veiksmai, susiję su darbo vietų kūrimu socialiniuose versluose;
- socialinio verslo atstovai. Šiai tikslinei grupei skiriami veiksmai, susiję su darbo vietų kūrimu socialiniuose versluose.

Tikslinės gyventojų grupės pagal Viešojo valdymo plėtros programos pažangos priemonės Nr. 01-004-08-04-01 „Didinti visuomenės įsitraukimą į vietos problemų sprendimą“ veiklos „Gyventojų švietimas civilinės saugos klausimais ir praktinių parengties įgūdžių ugdymas“ (3.1 veiksmas) – Visagino m. gyventojai, iš kurių ne mažiau kaip 30 procentų sudaro socialinę atskirtį patiriančių asmenų grupės.

TERITORIJOS, KURIAI RENGIAMA VIETOS PLĖTROS STRATEGIJA, ANALIZĖ

POREIKIŲ IR GALIMYBIŲ ANALIZĖ

Visagino miesto demografinei būklei įtaką darantys teigiami ir neigiami veiksniai (statistinių duomenų lentelės, grafkai ir diagramos - Priedas Nr. 4)

2022 m. Visagine gyveno 12,8 proc. arba 2 484 vaikai iki 14 m. (Lietuvos vidurkis (toliau – LT) – 14,8 proc., Utenos apskrities vidurkis (toliau – UA) – 11,2 proc., Ignalinos raj. sav. (toliau – IR) – 9,9 proc., Zarasų raj. sav. (toliau – ZR) – 11,2 proc., 64 proc. arba 12 419 15-64 m. gyventojai (LT – 65,1 proc., UA – 64,8 proc., IR – 63,9 proc., ZR – 64,9 proc.), bei 23,2 proc. arba 4502 gyventojai vyresni nei 65 m. (LT – 20 proc., UA – 24 proc. IR – 26,2 proc., ZR – 23,9 proc. Žr. Priedas Nr. 4, pav. 4). Nuo 2018 m. vaikų dalis sumažėjo 16,4 proc., darbingo amžiaus žmonių – 4,5 proc., o vyresnių nei 65-erių metų gyventojų padaugėjo 19,1 proc. Šiuo metu pagyvenusių žmonių dalis Visagino savivaldybėje jau viršija Lietuvos vidurkį (čia ir toliau taip žymimi esminiai rodikliai, kuriais grindžiami SSGG analizė - R2), o iš jauniausio Lietuvos miesto Visaginas tapo greičiausiai senstančiu miestu Lietuvoje. Jei 2001 m. 100 vaikų iki 15 m. tekdavo 24 pagyvenę asmenys, tai 2022 m. jau tenka 181 pagyvenęs asmuo, tačiau kaimyninėse savivaldybėse šis rodiklis yra dar blogesnis: Utenos apskrityje jis varijuoja nuo 201 iki 265 pagyvenusių žmonių tenkančių 100 vaikų iki 15 m. (Žr. Priedas Nr. 4, 3 lentelė).

2022 metais darbingo amžiaus gyventojai sudarė 64 proc. visų nuolatinių savivaldybės gyventojų (LT – 65,1 proc., UA – 64,8 proc., IR – 63,9 proc., ZR – 64,9 proc.). Tai buvo 7-tas blogiausias rodiklis Lietuvoje (kartu su Panevėžio m. savivaldybe). Palyginti su 2018 m. darbingo amžiaus žmonių Visagine sumažėjo 4,5 proc. (Žr. Priedas Nr. 4, 4 pav.) Medianinis gyventojų amžius (amžiaus reikšmė, atitinkanti variacinės eilutės vidurinę reikšmę) Visagine jau penkerius metus yra didžiausias Lietuvoje, 2022 m. jis siekė 52 metus (R3). Jau 2014 m. Visagine jis buvo vienas iš didžiausių – 48 metai (šalyje – 42 metai, apskrityje – 47 metai), o per pastaruosius metus dar labiau išaugo (Žr. Priedas Nr. 4, 2 lentelė).

2021 m. surašymo duomenimis Visagino savivaldybėje gyveno: 47,4 proc. rusų, 20,1 proc. – lietuvių, 10,2 proc. – lenkų, 9,6 proc. – baltarusių ir 5,2 proc. – ukrainiečių tautybės atstovų. Iš viso savivaldybėje priskaičiuojama kelios dešimtys skirtingų tautybių gyventojų (R4). 2011 metų surašymo duomenimis rusų tautybės gyventojai sudarė 52 proc., lietuvių – 19 proc., baltarusių – 10 proc., lenkų – 9 proc., ukrainiečių – 5 proc. Kaip rodo duomenys, rusų tautybės gyventojų dalis Visagine pamažu mažėja, lietuvių – auga, tačiau pokyčiai nėra esminiai.

Beveik 91 proc. gyventojų turi Lietuvos pilietybę. Likę gyventojai turi Rusijos Federacijos (5,3 proc.), Baltarusijos Respublikos (0,9 proc.) bei Ukrainos (0,7 proc.) pilietybes. Geopolitinei situacijai nepasikeitus, gyventojai, turintys Baltarusijos ir Rusijos pilietybes, gali patirti atskirtį dėl sugriežtintų migracijos procesų reguliavimo bei priimto Lietuvos Respublikos ribojamųjų priemonių dėl karinės agresijos prieš Ukrainą nustatymo įstatymo. Įtakos gyventojų skaičiaus augimui turėjo ir Rusijos invazijos į Ukrainą sukelta pabėgėlių krizė (R1 ir R5).

2022 m. VDA duomenimis nuo konflikto pradžios Lietuvoje užsiregistravo 77 tūkst. pabėgėlių iš Ukrainos, iš kurių 788 pabėgėliai registravosi Visagine. Be to, karas suintensyvino migraciją ir iš Baltarusijos bei Rusijos. Migracijos departamento duomenimis, 2022 m. ženkliai padaugėjo prašymų tiek laikinai gyventi Lietuvoje, tiek ir prašymų leidimams nuolat gyventi gauti iš Baltarusijos ir Rusijos piliečių. 2023 m. pradžioje Visagino savivaldybėje gyveno 23 proc. daugiau užsieniečių (2 556 užsieniečiai) nei 2018 m. (palyginimui 2023 m.: LT – 169 510, UA – 6 037, IR – 259, ZR – 303) (Žr. Priedas Nr.4, 1 lentelė), kuomet anksčiau šis skaičius buvo gana pastovus ir neviršydavo 2 077. 2023 m. pr. fiksuojamas užsieniečių pokytis yra lygus maždaug 3 proc. visų Visagino savivaldybės gyventojų, o Visagine gyvena 42 proc. visų Utenos apskrities užsieniečių. Visaginas kartu su apskrities centru Utena tapo vienintelėmis savivaldybėmis Utenos apskrityje, kuriose gyventojų skaičius per 2022 m. augo (R1).

Nepaisant didelio skaičiaus skirtingų tautybių ir pilietybių, kalbinė padėtis Visagine yra mažiau poliarizuota. 67,0 proc. gyventojų gimtąją kalbą nurodė rusų, 19,6 proc. – lietuvių, 5,2 proc. – lenkų, tik 2,8 proc. – baltarusių. Dar 2,1 proc. gyventojų nurodė, kad turi dvi gimtąsias kalbas. 37,8 proc. gyventojų nurodė mokantys valstybinę lietuvių kalbą. Kitos mokamos užsienio kalbos buvo rusų (26,2 proc.), anglų (19,1 proc.) ir lenkų (11,1 proc.) (R5).

Vertinant absoliučiais skaičiais vidutinis atvykusiųjų ir imigrantų skaičius Visagine 2011-2020 m. laikotarpiu (591 per metus) buvo vidutiniškai didesnis nei 2001-2010 m. (513 per metus) (Žr Priedas Nr. 4, 5 pav.). Utenos apskrityje daugiau žmonių atvyksta į Anykščių (vidutiniškai 724 per metus) ir Utenos (vidutiniškai 1 096 per metus) rajonų savivaldybes. Daugiau nei pusė atvykusiųjų į Visagino savivaldybę priskiriami vidinei Lietuvos migracijai, t. y. persikėlė iš kitų Lietuvos savivaldybių. Nepaisant to, 2014-2021 m. bendrasis vidaus atvykusiųjų, tenkančių 1000 gyventojų, rodiklis Visagino savivaldybėje buvo vienas iš trijų prasčiausių rezultatų visoje Lietuvoje. Nors bendrasis išvykstančiųjų rodiklis (išvykusiųjų skaičius tenkantis 1000 gyventojų) nuo 2013 m. nuosaikiai mažėja, tačiau neto migracija išlieka neigiama. Nuo 2018 m. didesnė dalis išvykstančiųjų – darbingo amžiaus vyrai. 2020-2021 m. išvykimo ir emigracijos rodikliai buvo vieni mažiausių Lietuvoje (Žr. Priedas Nr. 4, 6 pav.). (R18)

Visagino miesto ekonominei būklei įtaką darantys teigiami ir neigiami veiksniai

2022 m. bendras užimtumo lygis Visagino savivaldybėje siekė 65,3 proc. (palyginimui 2018 m. šis rodiklis siekė 68,6 proc.) ir pateko tarp trečdalio blogiausių savivaldybių Lietuvoje, nors beveik visose kitose Utenos apskrities savivaldybėse šis rodiklis buvo dar blogesnis: nuo žemiausio užimtumo Molėtų rajone (58,9 proc.) iki aukščiausio užimtumo Utenos rajone (66,5 proc.) (LT – 73,8 proc., UA – 63,6 proc., IR – 63,1 proc., ZR – 64,1 proc.) (Žr. Priedas Nr. 4, 7 pav.). Būtina pastebėti, jog kaip nurodoma VIZA funkcinės zonos (Visagino, Ignalinos, Zarasų) strategijoje, yra stiprūs teritorijų funkciniai ryšiai su Visagino miestu kaip ekonominės plėtros centru - nusistovėję „švytuoklinės“ kasdienės darbo migracijos srautai, judėjimo maršrutai tarp gyvenamųjų vietovių ir stacionarių socialinių, kultūrinių, poilsio, sveikatos apsaugos ir sveikatingumo paslaugų teikimo vietų. (R6)

Po to, kai 2009 m. buvo uždaryta IAE, 2010-2011 m. buvo stebimas žymus užimtų gyventojų dalies kritimas (per 10 procentinių punktų iki 58 proc.), tačiau per pastarąjį dešimtmetį užimtumo lygis normalizavosi ir varijuoja 3 procentinių punktų ribose. Pastebėtina, kad darbingo amžiaus užimtų vyrų dalies vidurkis 2013-2022 m. siekė 71,79 proc. ir viršijo to paties periodo Lietuvos vidurkį (70,58 proc., žr. pav. 10). Tuo tarpu darbingo amžiaus užimtų moterų dalies vidurkis 2013-2022 m. siekė tik 60,82 proc. ir nors lenkė Ignalinos rajono (57,24 proc.) bei Zarasų rajono (58,17 proc.) moterų užimtumo rodiklių vidurkius, bet smarkiai nusileido Lietuvos vidurkiui (69,39 proc.) (R6).

2022 m. Užimtumo tarnybos duomenimis, vidutinė registruotų bedarbių dalis nuo darbingo amžiaus gyventojų Visagine siekė 10,9 proc. ir buvo žemiausia nuo 2009 m. (2010 m. - 15,2 proc., 2015 m. - 13,0 proc., 2020 m. - 15,1 proc.). Šis rodiklis buvo prastesnis nei Lietuvos vidurkis (9,0 proc.) bei Utenos apskrities analogiškas rezultatas (10,8 proc.), nors ir geresnis, nei Ignalinos (14,3 proc.) bei Zarasų (13,2 proc.) (Žr. Priedas Nr. 4, 8 pav.).

~40 proc. bedarbių buvo vyrai, maždaug 49 proc. nuo registruotų bedarbių sudarė vyresni nei 50 metų žmonės (R7), maždaug 14 proc. sudarė 16-29 m. žmonės. Vidutinis ilgalaikių bedarbių skaičius 2022 m. siekė 241 arba maždaug 2 proc. nuo darbingo amžiaus gyventojų (R8).

Visagine veikia vienas geriausių profesinio rengimo centrų Lietuvoje – Visagino technologijų ir verslo profesinio rengimo centras, vykdantis pameistrystės programas bei rengiantis aukštą pridėtinę vertę kuriančius specialistus (mechatronikus, robotikos specialistus ir pan.) (R14). Neformaliojo suaugusiųjų mokymo paslaugas teikia ir Švietimo pagalbos tarnyba, kurioje galima mokytis valstybinės ir užsienio kalbų, plaukimo bei tobulinti kompiuterinį raštingumą. 2020 m. (karantino laikotarpiu) valstybinės kalbos čia mokėsi 81 dalyvis, 2019 m. – 113 dalyvių, 2018 m. – 104 dalyviai. Neformalųjį suaugusiųjų švietimą Visagine taip pat vykdo Visagino trečiojo amžiaus universitetas, turintis 264 narius. Abi organizacijos turi sukaupusios patirties kuriant ir įgyvendinant Europos Sąjungos finansuojamus projektus.

2023 m. pr. Visagino savivaldybėje buvo įregistruota 950 ūkio subjektų (LT – 249 413, UA – 6 919, IR – 717, ZR – 897), iš jų tik 460 buvo veikiantys (LT – 122 458, UA – 3 450, IR – 361, ZR– 370)(R10) (Žr. Priedas Nr.4, 9 pav.). Palyginus su 2018 m. pr. Visagine yra registruoti beveik 8 proc. mažiau ūkio subjektų ir yra 2 proc. mažiau veikiančių subjektų. Mažiau veikiančių ūkio subjektų Utenos apskrityje buvo tik Ignalinos r. savivaldybėje (361) ir Zarasų r. savivaldybėje (370). 22,39 proc. subjektų užsiėmė kita aptarnavimo veikla, 17,39 proc. – didmenine ir mažmenine prekyba, 8,69 proc. – profesine, moksline ir technine veikla, 8,26 proc. – statyba, 7,82 proc. – menine, pramogine ir poilsine veiklomis, 6,52 proc. – apdirbamąja gamyba, 6,08 proc. – švietimu, 4,78 proc. – transportu. 2014-2023 m. laikotarpyje Utenos apskrities savivaldybėse, kaip ir daugumoje Lietuvos savivaldybių, ūkio subjektų skaičius nuolat augo, tuo tarpu Visagino savivaldybėje ūkio subjektų kiekis per šį laikotarpį susitraukė per 2,4 proc. (R9). Daugiausia savivaldybėje veikia mažos ir vidutinės įmonės, tačiau daugiau nei pusė visų darbuotojų dirba trijose įmonėse, turinčiose daugiau nei 250 darbuotojų: VĮ Ignalinos atominė elektrinė, UAB „Visagino linija“ ir UAB „Visatex“.

Valstybinės mokesčių inspekcijos duomenimis per 2022 m. 313 asmenų buvo įgiję verslo liudijimą, iš jų 31 – 18-29 m. jaunuolis. Tik šešiose kitose Lietuvos savivaldybėse buvo įgyta mažiau verslo liudijimų. 960 asmenys tais pačiais metais vykdė individualią veiklą (R10).

Inovacijų agentūros duomenimis, Visagino savivaldybėje nėra nė vienos socialinio verslo įmonės (R11).

Visagino miesto socialinės būklei įtaką darantys teigiami ir neigiami veiksniai

Visagino savivaldybėje socialinėje srityje veikia 3 socialines paslaugas teikiančios įstaigos: Visagino socialinių paslaugų centras (teikia bendrąsias socialines paslaugas (informavimas, konsultavimas, tarpininkavimas ir atstovavimas, transporto organizavimas, sociokultūrinės paslaugos) ir specialiąsias paslaugas (socialinę priežiūrą (pagalba namuose, socialinių įgūdžių ugdymas ir palaikymas, laikinas apnakvindinimas, apgyvendinimas nakvynės namuose ir krizių centruose) ir socialinę globą (dienos, trumpalaikę ir ilgalaikę)); Visagino šeimos ir vaiko gerovės centras (teikia specialiąsias paslaugas: socialine priežiūra (socialiniu įgūdžiu ugdymas ir palaikymas, laikinas apnakvindinimas, intensyvi krizių įveikimo pagalba, psichosocialinė pagalba, apgyvendinimas nakvynės namuose ir

pasitaugus. Socialinių priežiūrų (socialinių įgūdžių ugdymas ir palaikymas, kainos aplinkai mažinimas, intensyvi krizių įveikimo pagalba, psichosocialinė pagalba, apgyvendinimas krizių centruose ir krizių centruose, pagalba globėjams (rūpintojams) ir įvaikintojams) ir socialinę globą (dienos, trumpalaikę ir ilgalaikę)) ir Visagino socialinės globos namai, stacionari socialinės globos įstaiga, kurios paskirtis – užtikrinti ilgalaikę (trumpalaikę) socialinę globą suaugusiems asmenims, kuriems dėl proto negalios ar psichinių sutrikimų nustatytas 0–40 procentų darbingumo lygis, specialusis nuolatinės slaugos ar nuolatinės priežiūros (pagalbos) poreikis arba nustatytas didelių ar vidutinių specialiųjų poreikių lygis (R13).

2022 m. Visagine 771 asmuo gavo socialinę pašalpą (Žr. Priedas Nr. 4, 10pav.). Nuo 2013 m. (tikėtina – dėl besikeičiančios socialinės pašalpos mokėjimo tvarkos) matoma pašalpos gavėjų mažėjimo tendencija – stebimas sumažėjimas siekia 45 proc. Pagal pašalpos gavėjų tenkančių 1 000 gyventojų, Visagino savivaldybė (30) nusileidžia Molėtų r. (18) ir Utenos r. (11) savivaldybėms, ir viršija Lietuvos vidurkį (24) (R12).

2022 m. iš savivaldybių biudžetų mokamų vienkartinių pašalpų socialiai remtiniems asmenims gavėjų skaičius buvo didžiausias per visą duomenų rinkimo laikotarpį ir siekė 646 asmenis. Lietuvoje pašalpų gavėjų skaičius siekia 32 630, Utenos apskrityje – 2 039, Ignalinos raj. sav. – 267, Zarasų raj. sav. – 59. Pastebėtina, kad visose savivaldybėse šis skaičius 2022 m. padvigubėjo (R12). Pastaruosius penkerius metus Visagine šis rodiklis buvo vienas mažiausių Utenos apskrityje, o 2018 m. jis siekė 234 gavėjus. Bet kuriuo atveju, duomenys rodo, jog daugiau nei 31 proc. Utenos apskrities vienkartinių pašalpų gavėjų gyvena Visagine.

Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos duomenimis 2022 m. IV ketvirtį Visagino savivaldybėje gyveno 923 darbingo amžiaus žmonės su negalia, 103 – vaikai su negalia ir 238 pensinio amžiaus žmonės su negalia. Iš viso asmenys su negalia sudarė 6,38 proc. visų savivaldybės gyventojų (2018 m. šis rodiklis siekė 7,38 proc.). 527 iš jų gauna priežiūrą, 51 – slaugą, o 269 – gauna šalpos pensiją. Lietuvoje žmonės su negalia sudaro 7,81 proc. darbingo amžiaus gyventojų, Ignalinos raj. sav. – 9,41 proc., Zarasų raj. sav. – 9,28 proc.

Skurdo rizikos lygis Visagino savivaldybėje 2022 m. siekė 29 proc. (Žr. Priedas Nr.4, 11 pav.) (R12). Nors ši rizika yra žemesnė nei kaimyniniuose Ignalinos, Anykščių, Molėtų ir Zarasų rajonuose, tačiau Visagino savivaldybė patenka tarp trečdalio savivaldybių, kur skurdo rizika yra didžiausia. Lietuvoje skurdo rizikos lygis 2022 m. siekė 21,2 proc., UA – 29,3 proc., IR – 30,1 proc., ZR – 33,1 proc. Per pastaruosius penkerius metus šis rodiklis Visagine varijavo nuo aukščiausio 30,9 proc. rezultato 2018 m. iki žemiausio 27,7 proc. rezultato 2020 m., tačiau pastariasiais metais vėl pastebimas skurdo rizikos augimas.

Higienos instituto 2022 m. tyrimo duomenimis, Visagino savivaldybėje alkoholį kasdien vartoja 4,1 proc. suaugusiųjų, ir šis rodiklis smarkiai lenkė kaimynines Ignalinos (1,4 proc.) ir Zarasų (2,9 proc.) rajonų savivaldybes bei viršijo Lietuvos vidurkį (1,4 proc.). Suaugusiųjų, kurie bent kartą per savo gyvenimą vartojo narkotinių ar psichotropinių medžiagų dalis Visagine siekė 25,6 proc. ir nusileido tik Elektrėnų (33,0 proc.) ir Vilniaus miesto (26,4 proc.) savivaldybėms. Lietuvos vidurkis – 12,0 proc. (R16).

Vertinant mokyklinio amžiaus (10-16 m.) vaikus, 2020 m. tyrimo duomenimis Visagine 10,2 proc. vaikų per pastarąsias 30 dienų buvo rūkę tabako gaminių (Lietuvos vidurkis – 7,0 proc.), o 15,5 proc. – rukę elektronines cigaretes ar panašius įtaisus (Lietuvos vidurkis – 12,2 proc.)[2]. Kalbant apie alkoholį, bendrai per pastaruosius 12 mėn. bent kartą alkoholio buvo vartoję 25,2 proc. mokinių (Lietuvos vidurkis – 21,9 proc.), bent kartą per pastarąsias 30 dienų – 15,5 proc. (Lietuvos vidurkis – 10,6 proc.). Mokinių, kurie bent kartą gyvenime buvo vartoję kanapes dalis siekė 4,8 proc. ir viršijo Lietuvos vidurkį (3,2 proc.), nors daugiau vartojusių kanapes mokyklinio amžiaus vaikų galima rasti Zarasų r. (5,1 proc.) savivaldybėje. Vaikų, kurie bent kartą gyvenime yra vartoję kitus narkotikus nei kanapes dalis Visagine sudarė 2,0 proc. ir buvo artimas Lietuvos vidurkiui (1,8 proc.) (R16). Šis rodiklis kitose Utenos apskrities savivaldybėse siekė: Ignalinos r. – 4,8 proc., Zarasų r. – 0,8 proc.

Visagine vykdoma Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamento „Ankstyvosios intervencijos“ programa, skirta eksperimentuojantiems ar nereguliariai vartojantiems psichoaktyviąsias medžiagas (išskyrus tabaką) jaunuoliams nuo 14-21 m. Savivaldybėje taip pat teikiamos priklausomybių konsultanto paslaugos, kuriomis 2022 m. pasinaudojo 18 asmenų. Visagine nėra vaikų psichiatro, trūksta ir kitų psichikos sveikatos specialistų. (R16)

Nuo 2020 m. Visagine veikia Lietuvos Raudonojo Kryžiaus Draugijos Visagino skyriaus žemo slenksčio kabinetas, kuriame sudaromos sąlygos švirkščiamųjų narkotikų vartotojams, kurie nenori ar yra nepasirengę atsisakyti švirkščiamųjų narkotikų vartojimo, naudotis žalos mažinimo paslaugomis bei priemonėmis. Per 2020 m. iš viso bent kartą kabinete apsilankė 41 paslaugos gavėjas[3], 2021 m. – 54[4], o 2022 m. – 250[5]. Siekiant sumažinti mirčių nuo opioidų perdozavimo riziką pasaulyje plačiai taikoma ir gerus rezultatus rodanti pakaitinio gydymo terapija Visagine nėra prieinama. (R16)

Visagino savivaldybė ypatingai išsiskiria mokyklinio amžiaus nelankančių mokyklos (7-15 m.) vaikų skaičiumi visoje Lietuvoje. Per pastaruosius 5 mokslo metus Visagino savivaldybėje mokyklos nelankė vidutiniškai 17,4 proc. mokyklinio amžiaus vaikų per metus, kuomet Lietuvos vidurkis – 5,0 proc. (R17) Situacija blogesnė tik Neringos (22,7 proc.) ir Pagėgių (19,0 proc.) savivaldybėse. Pagrindinė mokyklos nelankymo priežastis yra išvykimas iš šalies (vidutiniškai 77 proc. visų nelankančių mokyklinio vaikų), o kita pagrindinė mokyklos nelankymo priežastis nurodoma socialinės ir psichologinės priežastys (vidutiniškai 13,9 proc., Lietuvos vidurkis – 14,2 proc.).

Kaip nurodoma Visagino policijos komisariato pateikiamoje informacijoje, 2022 m. rugsėjo – spalio mėnesiais atlikta Visagino bendruomenės atstovų focus grupių apklausa identifikavo vieną svarbiausių spręstinų problemų – nepilnamečių vykdomų teisės pažeidimų sritį (pirminė rūšinė sritis - KET pažeidimai, įvykdomi su paspirtukais, dviračiais, antrinė - alkoholinių gėrimų gėrimas ir

triukšmas viešosiose vietose bei kiti teisės pažeidimai). Nepilnamečių įvykdytų nusikalstamų veikų ir administracinių nusižengimų analizės duomenimis 2022 metais Visagino mieste teisės pažeidimus įvykdė 70 nepilnamečių, iš kurių 30 – apsvaigę nuo alkoholio ar narkotinių medžiagų. 41 teisės pažeidimas įvykdytas nakties metu, 25 nepilnamečiai teisės pažeidimo metu nebuvo sulaukę amžiaus, nuo kurio atsiranda atsakomybė, t. y. teisės pažeidimus per vienerių metų laikotarpį įvykdė 2,22 % bendrosios imties vaikų populiacijos arba 6 % vaikų nuo 12 iki 17 m. amžiaus. (R16, R17).

Analizuojant nepilnamečių 2018 – 2022 metais įvykdytų administracinių nusižengimų pobūdį pagal nusižengimų rūšį nustatyta, kad dažniausiai yra įvykdomi administraciniai nusižengimai, numatyti Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso 108 str. (Smulki vagystė, sukčiavimas, turto pasisavinimas ar iššvaistymas), 485 str. (Alkoholinių gėrimų vartojimas ar turėjimas, kai tai daro jaunesni negu dvidešimt metų asmenys) ir 492 str. (Lietuvos Respublikos tabako, tabako gaminių ir su jais susijusių gaminių kontrolės įstatyme nustatytas tabako gaminių ar susijusių gaminių vartojimo ar jų turėjimo ribojimo pažeidimas, pastatų (butų) arba patalpų savininkams ar kitų daiktinių teisių turėtojams nustatytų reikalavimų nevykdymas) straipsniuose. (R17)

Nevyriausybinės organizacijos yra svarbūs bendrųjų socialinių paslaugų savivaldybės gyventojams teikėjai. Nevyriausybinių organizacijų informacijos ir paramos centro duomenimis, Visagine 2023 metais veikė 154 nevyriausybinės organizacijos (106 asociacijos, 13 fondų ir 35 viešosios įstaigos). Įgyvendinant Visagino miesto vietos plėtros strategiją 2016-2022 m. dalyvavo 23 nevyriausybinės organizacijos, t.y. kiekviename strategijos įgyvendinimo projekte NVO buvo arba projekto vykdytojas, arba partneris. Strategijai įgyvendinti skirta daugiau kaip 10 500 savanoriškos veiklos valandų – t.y. du kartus daugiau, nei buvo planuota. Faktas, jog Visagino miesto vietos plėtros strategija 2016-2022 m. buvo įgyvendinta pilnai, o užsibrėžti rezultatai viršyti, rodo nevyriausybinių organizacijų gebėjimus ir kompetencijas (R15).

2021 m. Visagino savivaldybėje buvo parengtas ir patvirtintas naujas ekstremaliųjų situacijų valdymo planas, tačiau oficialioje savivaldybės svetainėje nėra jokios informacijos apie civilinę saugą rusų kalba, atskiras ir labiau praktinis gyventojų informavimas savivaldybėje vykdomas paviršutiniškai arba nevykdomas iš viso, proaktyvaus informavimo ypatingai reiktų socialiai pažeidžiamoms žmonių grupėms, pvz. gyventojams nemokantiems valstybinės kalbos, įvairią negalią turintiems žmonėms, kt. Visagine yra 6 centralizuoto paleidimo modernios akustinės sirenos, skirtos įspėti gyventojus apie pavojų. Savivaldybėje yra 4 kolektyvinės apsaugos statiniai: Visagino Gerosios vilties progimnazijos pastatas (Partizanų g. 2/7), Visagino Atgimimo gimnazijos pastatas (Tarybų g. 23), Visagino Draugystės progimnazijos pastatas (Draugystės g. 12) bei Visagino rekreacijos paslaugų centro kompleksas (Ramybės kaimas), 18 oficialiai pažymėtų priedangų, slėptuvių savivaldybėje nėra. (R19)

STIPRYBIŲ, SILPNYBIŲ, GALIMYBIŲ IR GRĖSMIŲ ANALIZĖ			
STIPRYBĖS		**SILPNYBĖS**	
1.	Stiprus nevyriausybinių organizacijų sektorius, turintis projektų įgyvendinimo ir viešųjų paslaugų teikimo patirties (R15).	1.	Prastėjanti socialinė aplinka (R2, R3, R4, R5, R12, R18).
2.	Gerai išvystytas socialinių paslaugų spektras ir pritaikyta infrastruktūra (R13).	2.	Didelė ilgalaikių bedarbių, vyresnių nei 50 metų, dalis ir ribotos jų įtraukimo į darbo rinką galimybės (R6, R7, R8, R14).
		3.	Didelė priklausomų žmonių dalis ir auganti jaunimo socialinė atskirtis (R16, R17, R19).
		4.	Žemas verslumo lygis (R9, R10, R11).
GALIMYBĖS		**GRĖSMĖS**	
1.	Valstybės ir ES lygmeniu įgyvendinama socialinio verslo paramos programa.	1.	Padidėjusi jaunimo bei kvalifikuotos darbo jėgos migracija į šalies didžiuosius miestus ir užsienį
2.	Valstybės ir ES lygmeniu įgyvendinama plataus masto pabėgėlių ir migrantų integracijos programa.	2.	Dėl neadekvačių Baltarusijos veiksmų smarkiai išaugę imigrantų ir pabėgėlių srautai į Visaginą kaip pasienio miestą.
3.	Valstybinis reguliavimas perduodant socialines paslaugas NVO sektoriui	3.	Bendruomenės įsitraukimo į vietos problemų sprendimus mažėjimas, susijęs su nepakankamu pilietiškumo ugdymu bei socialinę atskirtį patiriančios visuomenės dalies nusivylimu demokratiniais procesais.

4.	Augančios nuotolinio darbo galimybės, vykdomos jaunų specialistų ir talentų pritraukimo programos, grįžtantys emigrantai.	4.	Dėl neigiamų karo veiksmų, pandemijos COVID-19 pasekmių (infliacijos, gamybos stagnacijos, išteklių stygiaus ir pan.) mažėjantis investicinis aktyvumas ir ekonominės plėtros galimybės

VIETOS PLĖTROS STRATEGIJOS TIKSLAI, UŽDAVINIAI IR JŲ ĮGYVENDINIMO STEBĖSENOS RODIKLIAI, ĮSKAITANT IŠMATUOJAMAS REZULTATO SIEKTINAS REIKŠMES

1. TIKSLAS – SKATINTI AKTYVESNĮ VISAGINO BENDRUOMENĖS DALYVAVIMĄ SPRENDŽIANT BENDRUOMENEI AKTUALIAS SKURDO IR ATSKIRTIES PROBLEMAS

Pirmasis Strategijos tikslas iškeltas atsižvelgiant į Visagino miesto gyventojų apklausos rezultatus, konsultacijų ir fokus grupių metu gyventojų ir organizacijų atstovų išsakytus siūlymus, gautas projektines idėjas,suformuotas miesto stiprybes ir silpnybes bei numatant galimas grėsmes ir galimybes. atsižvelgiant į SSGG analizės, į Visagino savivaldybės, VIZA funkcinės zonos ir Utenos regiono strateginio planavimo dokumentais apibrėžtus siektinus rodiklius ir atliktą statistinę duomenų analizę. Tikslas atitinka 2021–2027 m. Europos Sąjungos fondų investicijų programos 4.7 uždavinį „Skatinti aktyvią įtrauktį, siekiant propaguoti lygias galimybes, nediskriminavimą ir aktyvų dalyvavimą, ir gerinti įsidarbinamumą, ypač palankių sąlygų neturinčių grupių“.
Tikslas keliamas stengiantis patenkinti didėjančius vyresniojo amžiaus Visagino gyventojų poreikius (R2), mažinti skurdo rizikos lygį mieste (R12), paskatinti miesto bendruomenę aktyviau dalyvauti miesto ir valstybės gyvenime (R18). Šių tikslų būtų sudėtinga pasiekti be aktyvių bendruomenės inicijuojamų veiksmų, kuriais siekiama didinti socialiai pažeidžiamų Visagino gyventojų įtraukimą į darbo rinką (R6), didžiausią dėmesį skiriant vyresniojo amžiaus bedarbiams (R7) ir ilgalaikiams bedarbiams (R8).
Tikslu siekiama pasinaudojant stipriu nevyriausybinių organizacijų sektoriumi ir jo sukaupta patirtimi (1 stiprybė) bei gerai išvystyta socialinių paslaugų infrastruktūra (2 stiprybė) gerinti Visagino miesto socialinę aplinką (1 silpnybė) bei pagerinti R2, R3, R4, R5, R12, R18 rodiklius.
Tikslas pasirinktas įvertinus dvi alternatyvas, iš kurių kaip labiau prisidedanti prie tikslo rodiklių pasiekimo pasirinkta pirmoji alternatyva.
Tikslo įgyvendinimo terminas: nuo 2024 12 01 iki 2029 03 31

TIKSLO 1 ALTERNATYVA: Skatinti aktyvesnį Visagino bendruomenės dalyvavimą sprendžiant bendruomenei aktualias skurdo ir atskirties problemas.	**TIKSLO 2 ALTERNATYVA: Plėsti socialinę atskirtį patiriantiems gyvyventojams teikiamų socialinių paslaugų spektrą ir užtikrinti jų kokybę.**
Tikslo alternatyva prisideda prie skurdo mažinimo ir apima pasirimnktas tikslinei grupes, todėl gali pagerinti Visagino miesto socialinę aplinką (1 silpnybė), o ši pasirinkta alternatyva sudaro galimybę pasinaudoti nevyriausybinių organizacijų sektoriumi ir jo sukaupta patirtimi (1 stiprybė). Vertinant tai, jog socialinių paslaugų teikimas yra savarankiškoji savivaldybės funkcija (socialinių paslaugų teikimo užtikrinimas planuojant ir organizuojant socialines paslaugas, kontroliuojant bendrųjų socialinių paslaugų ir socialinės priežiūros kokybę, taip pat socialinių paslaugų įstaigų steigimas ir išlaikyma), tačiau valstybės mastu siekiama didinti nevyriausybiniam sektoriui teikti perduotų viešųjų paslaugų skaičių, bendruomenės aktyvesnis dakyvavimas sudaro tinkamas sąlygas tiek užtikrinti socialinių paslaugų pasiūlą ir kokybę, tiek ir didinti paties NVO sektoriaus gebėjimus teikti paslaugas, sudarant sąlygas racionaliau naudoti socialinių paslaugų teikimui skirtus viešuosius finansus. **Geresnė:** Alternatyva suteikia galimybę užtikrinti didesnį socialinių paslaugų pasirinkimą bei paslaugų kokybę, pasinaudoti nevyriausybinių organizacijų sukaupta nacionaline ir tarptautine patirtimi ir greičiau reaguoti į atsirandančius naujus socialinių paslaugų poreikius, nei tai įstengia padaryti viešojo sektoriaus įmonės ir organizacijos. Didinant bendruomenės įsitraukimą į socialinių paslaugų teikimą išnaudojamos ir papildomo finansavimo opritraukimo galimybės, leidžiančios inicijuoti ir įgyvendinti įvairias šios srities inovacijas.	Tikslo alternatyva gali prisidėti prie skurdo mažinimo ir apima tas pačias tikslinei grupes, todėl gali pagerinti Visagino miesto socialinę aplinką (1 silpnybė), tačiau galimybė pasinaudoti nevyriausybinių organizacijų sektoriumi ir jo sukaupta patirtimi (1 stiprybė) yra ribota, nes pagal kompetenciją už socialinių paslaugų teikimą bei kokybės kontrolę nėra atsakingas nevyriausybinis sektorius. **Geresnė:** Didesnis socialinių paslaugų pasirinkimas bei tokių paslaugų kokybės monitoringas padeda mažinti socialinę atskirtį patiriančių gyventojų atskirtį, nes parama ir socialinė agalba teikiama kompeksiškai, apimant įvairius socialinę atskirtį lemiančius žmogaus gyvenimo aspektus. Socialinių paslaugų kompleksiškumas ir kokybė padeda pasiekti geresnių įtraukties rezultatų. **Blogesnė:** Socialinių paslaugų plėtra visuomet yra susijusi su papildomo finansavimo poreikiu, o kokybiškoms paslaugoms teikti reikalingos nemažos investicijos (tiek į paslaugų teikimo infrastruktūrą, tiek ir į žmogiškąjį kapitalą). Socialinių paslaugų pasiūlos didinimas – ilgalaikis siekis, todėl kyla rizika nepasiekti užsibrėžtų strategijoje rezultatų.

	Rezultato rodiklio pavadinimas	Pradinė reikšmė, 2024 01 01	Siekiama reikšmė, 2029 03 31
1.	BIVP projektų veiklų dalyvių, kurie po dalyvavimo projektuose toliau dalyvauja socialinei integracijai skirtose veiklose ir/ar darbo rinkoje, dalis (proc.)	0	40

1.1 UŽDAVINYS – ĮGYVENDINTI VISAGINO BENDRUOMENĖS INICIJUOJAMAS VEIKLAS, SKIRTAS GYVENTOJŲ ESAMAI SOCIALINEI ATSKIRČIAI MAŽINTI.

Bendruomenės inicijuojamos veiklos socialinei atskirčiai mažinti įtraukia miesto bendruomenę aktyviau dalyvauti miesto ir valstybės gyvenime (R18), sudaro sąlygas patenkinti didėjančius vyresniojo amžiaus Visagino gyventojų poreikius (R2), mažinti skurdo rizikos lygį mieste (R12) bei spręsti socialiai pažeidžiamų gyventojų grąžinimo į darbo rinką problemas, mažinant ilgalaikių bedarbių skaičių (R8). Socialinių paslaugų teikimas bei tikslinėms grupėms organizuojamos sociokultūrinės veiklos tampa pirmuoju žingsniu, kuris leidžia socialinė atskirtį patiriantiems gyventojams aktyviau dalyvauti visuomenės gyvenime ir vėliau įsitraukti į tiesiogiai užimtumą skatinančias

ir įsidarbinimą didinančias veiklas.
Uždaviniu siekiama pasinaudojant stipriu nevyriausybinių organizacijų sektoriumi ir jo sukaupta patirtimi (1 stiprybė) bei gerai išvystyta socialinių paslaugų infrastruktūra (2 stiprybė) gerinti Visagino miesto socialinę aplinką (1 silpnybė). Uždavinys prisideda prie tikslo siekimo, nes jame numatytuose veiksmuose dalyvaus ne mažiau kaip 250 socialinę atskirtį patiriančių Visagino gyventojų, o veiksmus įgyvendins ne mažiau kaip 10 nevyriausybinių organizacijų. Uždavinius siekiama gerinti analizės metu nustatytus R2, R3, R4, R5, R12 ir R18 rodiklius.
Uždavinys pasirinktas įvertinus dvi alternatyvas, iš kurių pasirinkta pirmoji, kaip palankesnė ir kurianti daugiau galimybių plėtoti inovacijas ir formuoti ilgalaikį pokytį.

	Produkto rodiklio pavadinimas	Pradinė reikšmė	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Siekiama reikšmė
1.	Socialiai pažeidžiami, socialinę riziką (atskirtį) patiriantys asmenys (asmenys)	0	0	0	140	40	30	10	0	220
2.	BIVP projektai, kuriuos įgyvendino NVO ir/arba kurie įgyvendinti kartu su partneriu	0	0	0	4	4	2	1	0	11

1.1 UŽDAVINIO 1 ALTERNATYVA - ĮGYVENDINTI VISAGINO BENDRUOMENĖS INICIJUOJAMAS VEIKLAS, SKIRTAS GYVENTOJŲ ESAMAI SOCIALINEI ATSKIRČIAI MAŽINTI	1.1 UŽDAVINIO 2 ALTERNATYVA - REMTI IR PALAIKYTI ESAMAS VEIKLAS MIESTE, KURIOMIS SIEKIAMA MAŽINTI GYVENTOJŲ SOCIALINĘ ATSKIRTĮ
Stiprus nevyriausybinių organizacijų sektorius ir jo sukaupta patirtis (1 stiprybė)socialinės atskirties mažinimo srityje nesuteikia galimybę inicijuoti ir teikti naujas, inovatyvias socialines ir sociokultūrines paslaugas ir atitinka horizontaliuosius principus, kuriuose numatoma užtikrinti veiksmų inovatyvumą. Bendruomenė aiškiau suvokia išskirtų tikslinių grupių, su kuriomis jau dirba ir kurioms teikiant paslaugas turi patirties, poreikius, yra labiau motyvuota kuo geriau juos atitikti bei pritraukti tam reikalingų specialistų. Kasdienis darbas su išskirtomis tikslinėmis grupėmis užtikrina ir didesnį projektų dalyvių įsitraukimą bei palengvina galimybes įtraukti į projekto veiklas tuos, kurie iki šiol nedalyvavo panašiose veiklose. **Geresnė:** bendruomenės inicijuojamos veiklos padės pasinaudoti nevyriausybinio sektoriaus specifinėmis sukauptomis kompetencijomis ir labiau atitikti tikslinės grupės dalyvių poreikius. Bendruomenės dalyvavimas užtikrins didesnį gyventojų įsitraukimą bei sudarys sąlygas atsirasti naujoms, inovatyvioms veikloms, nukreiptoms į tikslinių grupių socialinės atskirties mažinimą..	Pasinaudojant stipriu nevyriausybinių organizacijų sektoriumi ir jo sukaupta patirtimi (1 stiprybė) galima praplėsti esamas NVO pastangas mažinti socialinę atskirtį, tačiau alternatyva nesuteikia galimybės inicijuoti ir teikti naujų, inovatyvių socialinių ir sociokultūrinių paslaugų, todėl atmesta kaip neatitinkanti horizontaliųjų principų, kuriuose numatoma užtikrinti veiksmų inovatyvumą. **Geresnė:** remiant jau egzistuojančias socialinę atskirtį mažinančias NVO veiklas galima tiksliau apskaičiuoti poveikį bei gyventojų įsitraukimą bei užtikrinti dabar daugiau projektinėmis lėšomis įgyvendinamų iniciatyvų tęstinumą. **Blogesnė:** nėra paskatos kurti naujas gyventojų atskirtį mažinančias veiklas, išbandyti naujus būdus ir darbo su socialiai pažeidžiamomis gyventojų grupėmis metodikas, todėl esamų veiklų tęstinumo užtikrinimas neleidžia prisidėti ir prie pačių NVO kompetencijų auginimo.

1.2 UŽDAVINYS – UŽTIKRINTI PREVENCINIŲ PRIEMONIŲ, KURIOS PADEDA MAŽINTI SOCIALINĘ ATSKIRTĮ, TAIKYMĄ SOCIALIAI PAŽEIDŽIAMIEMS IR SOCIALINĖS RIZIKOS VISAGINO GYVENTOJAMS.
Prevencija - tai priemonės ir būdai, kuriais siekiama užkirsti kelią socialinės rizikos veiksniams atsirasti arba jų įtakai sumažinti, stiprinti apsauginius veiksnius. Proaktyvios prevencinės priemonės padeda ne šalinti jau esamas nusikalstamos veiklos arba piktnaudžiavimo priklausomybes sukeliančiomis medžiagomis pasekmes, bet kurti tokią aplinką, kurioje visuomenei nepriimtinas elgesys turi mažiau galimybių atsirasti. Prevencinių priemonių taikymas bei prevencinių programų įgyvendinimas padeda mažinti priklausomybių paplitimą bei priklausomybių sukeliamą žalą socialiniai pažeidžiamoms grupėms (R16), daro įtaką moksleivių ir jaunuolių ugdymo rezultatams (R17) bei nusikalstamumo (tu pačiu – ir smurto) paplitimui. Prevencijos programų taikymas prisideda prie Visagino miesto socialinės aplinkos gerinimo (mažina 1 silpnybę), leisdamas pasinaudoti stipriu nevyriausybinių organizacijų sektoriumi ir jo sukaupta patirtimi (1 stiprybė), papildant jau turimas priemones inovatyviais sprendimais ir priemonėmis bei mažinant 3 silpnybę (didelę priklausomų žmonių dalį ir augančią jaunimo socialinę atskirtį). Uždavinys prisideda prie tikslo siekimo, nes jame numatytuose veiksmuose dalyvaus ne mažiau kaip 75 socialinę atskirtį patiriančių Visagino gyventojų, o veiksmus įgyvendins ne mažiau kaip 3 nevyriausybinės organizacijos. Uždavinys pasirinktas įvertinus dvi alternatyvas, iš kurių kaip geresnė ir labiau atitinkanti siektinus rezultatus pasirinkta pirmoji alternatyva.

	Produkto rodiklio pavadinimas	Pradinė reikšmė	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Siekiama reikšmė
1.	Socialiai pažeidžiami, socialinę riziką (atskirtį) patiriantys asmenys (asmenys)	0	0	0	40	40	0	0	0	80
2.	BIVP projektai, kuriuos įgyvendino NVO ir/arba kurie įgyvendinti kartu su partneriu	0	0	0	1	1	0	0	0	2

1.2 UŽDAVINIO 1 ALTERNATYVA: Užtikrinkti prevencinių priemonių, kurios padeda mažinti socialinę atskirtį, taikymą socialiai pažeidžiamiems ir socialinės riikos Visagino gyventojams.	1.2 UŽDAVINIO 2 ALTERNATYVA: Įgyvendinti smurto prevencijos programą.
Priklausomybių ir nusikalstamo elgesio lemiamą socialinę atskirtį galima mažinti per efektyvių, įtraukių ir inovatyvių prevencinių priemonių įgyvendinimą, nes būtrent prevencinės veiklos laikoma geresne alternatyva sprendžiant socialiai pažeidžiamų gyventojų grupių priklausomybių ir netinkamos elgsenos problemas, nes tai padeda mažinti ir pasekmėms šalinti reikalingų lėšų poreikį. **Geresnė:** Mažinant socialinės atskirties keliamas pasekmes bei jų žalą Visagino gyventojams veiksmingai mažinama ir socialiai pažeidžiamų grupių patiriama atskirtis, o įgyvendinant veiksmingas proaktyvias prevencines programas didinamas bendruomenės atsparumas grėsmėms.	Dėl smurto artimoje aplinkoje užregistruoti nusikaltimai sudaro reikšmingą visų registruotų nusikaltimų dalį, o aštuoni iš dešimt dėl smurto artimoje aplinkoje užregistruotų nusikaltimų aukų – moterys. Ne išimtis šiuo klausimu ir Visagino savivaldybė, tačiau ir Visagine įgyvendinama valstybinė smurto artimoje aplinkoje prevencijos ir pagalbos teikimo nukentėjusiems asmenims programa, todėl nors ir atliktos analizės bei apklausos duomenimis tokia pagalba reikalingi, visgi ji apima tik vieną dalį prevencinių veiklų ir gerokai susiaurina tikslinę grupę. Pasirinktoji prevencinių priemonių įgyvendinimo kryptis, tikėtina,, darys teigiamą įtaką ir smurto prevencijos srityje. **Geresnė:** siauros ir specializuotos vienai konkrečiai problemai ir ją lėmusioms priežastims šalinti skirtos priemonės gali padaryti didesnį poveikį sprendžiant konkrečią problemą ir leistų suvienyti įvairias nevyriausybines organizacijas vienam tikslui. **Blogesnė:** Įgyvendinant kryptingą programą tik vienai problemai spręsti gali išaugti skaičius kitų delinkventinio elgesio apraiškų, o kitų socialiai pažeidžiamų tikslinių grupių poreikiai gali likti nepatenkinti.

1.3 UŽDAVINYS – PADIDINTI VISAGINO GYVENTOJŲ IŠ PAŽEIDŽIAMŲ GRUPIŲ GALIMYBES ĮSITRAUKTI Į DARBO RINKĄ IR JOJE IŠSILAIKYTI.
Socialiai pažeidžiamų asmenų įtraukimas į darbo rinką ir pagalba jiems išsilaikyti darbo vietoje yra logiška į socialiai pažeidžiamų Visagino gyventojų socialinės atskirties mažinimą orientuota veiksmų seka. Prevencinės priemonės padeda išvengti socialinės atskirties, socialinės paslaugos ir kiti veiksmai socialinei atskirčiai mažinti padeda sugrąžinti tikslinės grupės atstovus į aktyvesnį visuomenės gyvenimą, tačiau galutinis uždavinys, kuriuo siekiama ilgesniam laikui įtvirtinti įgyvendintų uždavinių rezultatas – tai pagalba socialinę atskirtį patiriantiems gyventojams įsitraukti į darbo rinką. Uždaviniu siekiama mažinti didelę ilgalaikių bedarbių, vyresnių nei 50 metų dalį ir praplėsti jų įtraukimo į darbo rinką galimybes (2 silpnybė) išnaudojant Visagine veikiančių nevyriausybinių organizacijų patirtų (1 stiprybė) ir skatinti ilgalaikių bedarbių ir kitų ekonomiškai neaktyvių darbingo amžiaus asmenų bei neįgaliųjų dalyvavimą neformalaus ugdymo ir darbinių įgūdžių skatinimo veiklose. Uždavinys prisideda prie tikslo siekimo, nes jame numatytuose veiksmuose dalyvaus ne mažiau kaip 150 socialinę atskirtį patiriančių Visagino gyventojų, o veiksmus įgyvendins ne mažiau kaip 6 nevyriausybinės organizacijos. Uždaviniu siekiama gerinti R6, R7, R8 ir R14 rodiklius. Uždavinys pasirinktas įvertinus dvi alternatyvas, iš kurių pasirinkta pirmoji alternatyva, kaip labiau užtikrinanti ilgalaikį poveikį bei rezultatą.

	Produkto rodiklio pavadinimas	Pradinė reikšmė	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Siekiama reikšmė
1.	Socialiai pažeidžiami, socialinę riziką (atskirtį) patiriantys asmenys (asmenys)	0	0	0	30	20	10	0	0	60
2.	BIVP projektai, kuriuos įgyvendino NVO ir/arba kurie įgyvendinti kartu su partneriu	0	0	0	0	1	0	0	0	1

1.3 UŽDAVINIO 1 ALTERNATYVA: Padidinti Visagino gyventojų iš pažeidžiamų grupių galimybes įsitraukti į darbo rinką ir joje išsilaikyti.	1.3 UŽDAVINIO 1 ALTERNATYVA: Didinti socialiai pažeidžiamų gyventojų užimtumą.
Pagrindine socialinės atskirties mažinimo sąlyga galima laikyti nuolatinių gyvenimui būtinų pajamų užtikrinimą, kuris gali būti realizuojamas arba įdarbinant socialinę atskirtį patiriančius asmenis, arba užtikrinant būtinas socialines išmokas, kurios padengtų pagrindines išgyvenimui reikalingas išlaidas. Siekiant ilgalaikio rezultato ir stengiantis išlaikyti stabilius pokyčius tikslinėms grupėms priskiriamų gyventojų gyvenime, svarbu ne tik įtraukti juos į esamas užimtumo didinimo priemones, tačiau ir suteikti kitas paslaugas, kurios yra reikalingos jiems išsilaikyti darbo rinkoje. Dėl šių priežasčių pasirinktas uždavinys įtraukti socialiai pažeidžiamus asmenis į darbo rinką pasinaudojant vietos verslų poreikiais bei nevyriausybinių organizacijų patirtimi šioje srityje. **Geresnė:** Socialinę atskirtį patiriančių gyventojų įtraukimas į darbo rinką ir pagalba išsilaikyti joje ne tik užtikrina reikalingas jų pajamas bei mažina socialinių išmokų poreikį, bet ir stiprina šios gyventojų dalies įsitraukimą į visuomenės gyvenimą ir mažina socialinę izoliaciją.	Užimtumo tarnybos duomenimis, darbo rinkoje jaučiamas darbo jėgos pasiūlos ir paklausos neatitikimas: nekvalifikuotos darbo jėgos perteklius ir kvalifikuotos – trūkumas. Mažėjant laisvų darbo vietų nekvalifikuotam darbui, darbo ieškantiems asmenims, neturintiems profesijos ar specialybės, konkurencija dėl darbo vietos didėja, tuo pačiu didėja ir skurdo rizikos lygis. Užimtumo didinimo veiksmai tik iš dalies padeda spręsti socialinės atskirties keliamas problemas, nes įgyvendinant dabartines aktyvaus įtraukimo į darbo rinką priemones ne visada įmanoma atsižvelgti į visas individualias asmens nedarbo priežastis, o suteiktas užimtumas neretai telieka tik sezoniniu, nekurdamas ilgalaikio papildomų kompetencijų teikiamo poveikio. Dėl šių priežasčių pasirinktas uždavinys įtraukti socialiai pažeidžiamus asmenis į darbo rinką pasinaudojant vietos verslų poreikiais bei nevyriausybinių organizacijų patirtimi šioje srityje. **Geresnė:** Socialinę atskirtį patiriančių gyventojų užimtumo didinimas padeda stiprinti šios gyventojų dalies įsitraukimą į visuomenės gyvenimą ir mažina socialinę izoliaciją. **Blogesnė:** Užimtumo didinimas apima platų spektrą veiklų (formalaus ir neformalaus ugdymo veiklas, pameistrystę, finansines paskatas darbdaviams ir pan.), Lietuvoje ši funkcija patikėta Užimtumo tarnybai, todėl ekonomiškai nenaudinga dubliuoti veiklas.

2. TIKSLAS – SKATINTI SOCIALINĮ VERSLĄ, PADEDANTĮ SPRĘSTI PAŽEIDŽIAMŲ GRUPIŲ ATSKIRTIES PROBLEMAS
Antrasis Strategijos tikslas iškeltas atsižvelgiant į Visagino miesto gyventojų apklausos rezultatus, konsultacijų ir fokus grupių metu gyventojų ir organizacijų atstovų išsakytus siūlymus, gautas projektines idėjas,suformuotas miesto stiprybes ir silpnybes bei numatant galimas grėsmes ir galimybes. atsižvelgiant į SSGG analizės, į Visagino savivaldybės, VIZA funkcinės zonos ir Utenos regiono strateginio planavimo dokumentais apibrėžtus siektinus rodiklius ir atliktą statistinę duomenų analizę. Tikslas suformuluotas taip, kad atitiktų 2021–2027 m. Europos Sąjungos fondų investicijų programos 4.9 uždavinį „Skatinti marginalizuotų bendruomenių, mažas pajamas gaunančių namų ūkių ir nepalankioje padėtyje esančių grupių, įskaitant specialiųjų poreikių turinčius asmenis, socialinę ir ekonominę įtrauktį vykdant integruotus veiksmus, be kita ko, teikti aprūpinimą būstu ir socialines paslaugas“. Tikslas keliamas stengiantis išnaudoti Visagino ekonominį potencialą, pelno siekimą susiejant su socialiniais tikslais ir prioritetais, skatinant socialiai atsakingą verslą bei viešojo ir privataus sektorių partnerystę, padedančią kurti socialines inovacijas bei mažinti savivaldybės ir valstybės biudžeto lėšų poreikį socialinėms vietos problemoms spręsti. Uždaviniu siekiama didinti verslumo lygį Visagine (R10), užpildyti socialinio verslo trūkumą (R11) ir įtraukti į socialinių problemų sprendimą ne tik Visagino nevyriausybines organizacijas, tačiau ir verslo atstovu. Tikimasi, jog socialiniam verslui skatinti skirti uždaviniai dar labiau sustiprins nevyriausybinių organizacijų pozicijas ir paskatins jas monetizuoti savo veiklas, kuriant ir plėtojant naujas komercines paslaugas. Tikslu siekiama pasinaudojant stipriu nevyriausybinių organizacijų sektoriumi ir jo sukaupta patirtimi (1 stiprybė) bei sprendžiant žemo verslumo lygio klausimus (2 stiprybė) gerinti Visagino miesto socialinę aplinką (1 silpnybė). Tikslas pasirinktas įvertinus dvi alternatyvas, pasirenkant pirmąją alternatyvą, kuri turėtų ne tik užtikrinti ekonominį naudingumą, leistų pasinaudoti identifikuotomis Visagino miesto stiprybėmis, bet ir padėtų efektyviau naudoti socialinėms problemoms spręsti skiriamas miesto ir valstybės lėšas. Tikslas bus laikomas pasiektu, kai naujai atidarytose ar jau veikiančiose socialinio verslo įmonėse bus įsteigtos 4 naujos darbo vietos, o paramą gaus 4 socialiniai verslai. Tikslo įgyvendinimo terminas: nuo 2024 12 01 iki 2027 12 31

TIKSLO 1 ALTERNATYVA: Skatinti socialinį verslą, padedantį spręsti pažeidžiamų grupių atskirties problemas	TIKSLO 2 ALTERNATYVA: Didinti verslumo lygį ir remti didžiausią ekonominę naudą sugeneruojančius verslus.
Socialiniam verslui būdingas labai platus veiklos spektras, nors ES valstybėse narėse socialinis verslas dažniausiai veikia trijose srityse: integracijos į darbo rinką, asmeninių paslaugų ir socialiai atskirtų vietovių vystymo. Nors Lietuvoje socialinis verslas yra dar mažai žinomas, trūksta geros praktikos pavyzdžių, stokojama skatinamųjų ir finansinės paramos priemonių, faktiškai socialinių verslų skaičius šalyje nuolat auga. 2018 m. pabaigoje, VšĮ "Versli Lietuva" duomenimis, Lietuvoje veikė beveik 90 socialinių verslų. Socialinė ekonomika sudaro 10 proc. visos Europos ekonomikos BVP ir socialinė ekonomika įdarbina daugiau nei 11 milijonų darbuotojų arba 4,5 proc. visų užimtųjų. Socialinio verslo tikslas - sprendžiant socialines problemas kurti naujas darbo vietas bei generuoti pelną, prisidedantį prie socialinių problemų sprendimo, todėl ši kryptis itin svarbi Visagino gyventojams. Aktyviai veikiantis socialinis verslas ne tik kuria BVP, tačiau neretai prisideda ir prie socialinės atskirties mažinimo. Iki šiol Visagine socialinio verslo modelis nėra plačiai paplitęs, tačiau augantį susidomėjimą šioje srityje rodo atsirandančios iniciatyvos, turinčios potencialo tapti verslais (pvz., insultu sergančiių žmonių meno panaudojimas kuriant interjero detales "Pikakoka" projekte ir pan.). Visgi socialinį verslą besiruošiantys kurti žmonės susiduria su finansavimo stoka, todėl socialiniam verslui kurti skirti instrumentai ar finansavimas įrangai įsigyti, gali gerokai paspartinti natūralią tokio verslo plėtrą. **Geresnė:** Socialinio verslo skatinimo instrumentai užtikrintų ilgalaikį teigiamą rezultatą, sukurtų prielaidas steigtis naujoms darbo vietoms ir, tikėtina, turėtų teigiamą poveikį darbingo amžiaus gyventojų pajamų augimui.	Skurdo rizikos lygį ir socialinę atskirtį padeda mažinti gyvybinga miesto ekonomika, kurianti naujas ir gerai apmokamas darbo vietas, todėl racionalu skatinti paramą verslui. Greičiausią rezultatą galėtų suteikti didžiausią ekonominę naudą generuojančių verslų (pvz., dirbančių IT, dirbtinio intelekto, kūrybinių industrijų ar kitose aukštųjų technologijų srityse) rėmimas, kuriam papildomą argumentaciją suteiktų ir Visagino technologijų ir verslo profesinio rengimo centras, siūlantis pameistrystės programas. Tačiau aukštą pridėtinę vertę kuriančioms įmonėms reikalingi ir aukštos kvalifikacijos darbuotojai, o socialinę riziką patiriantys asmenys vargu ar galėtų jais tapti, todėl galutiniu atveju nauda būtų mažesnė, nei remiant į socialinių problemų sprendimą orientuotą socialinį verslą. **Geresnė:** Pasirinkus šią alternatyvą tikslingai nukreipamos lėšos toms verslo sritims, kurios kuria didžiausią ekonominę vertę, todėl galima tikėtis greičiausio ekonominio rezultato, didesnio nei vidutinis darbuotojų darbo užmokesčio ir su tuo susijusio spartesnio gyventojų skaičiaus augimo. **Blogesnė:** Bendras arba į atskiras didžiausią ekonominę naudą kuriančias sritis nukreiptas verslumo skatinimas ir parama tokiam verslui nesprendžia (arba sprendžia labai ribotai) socialinių miesto problemų, todėl dėl augančio gyventojų pajamų mokesčio ir didėjančio miesto biudžeto ir galėtų padėti padidinti socialinėms problemoms spręsti nukreipiamą miesto biudžeto dalį, tačiau tai nebūtų tvarus socialinių problemų sprendimo būdas ir nesuformuotų socialinių inovacijų kultūros, kurį gali atnešti miestui ir jo gyventojams veikiantys socialiniai verslai.

	Rezultato rodiklio pavadinimas	Pradinė reikšmė, 2024 01 01	Siekiama reikšmė, 2029 03 31
1.	Paramą gavusiuose subjektuose sukurtos darbo vietos (vienerių metų etatų ekvivalentai)	0	3,5

2.1 UŽDAVINYS – PASKATINTI VISAGINO BENDRUOMENĖJE SOCIALINIO VERSLO KŪRIMĄSI.
Uždaviniu siekiama skatinti socialinio verslo kūrimąsi Visagine, kuriant teigiamą socialinį ir ekonominį poveikį miestui ir jo gyventojams. Socialiniai verslai ne tik generuoja pajamas, kuria socialines inovacijas ir naujas darbo vietas, bet ir siūlo naujus socialinių problemų sprendimo būdus, padedančius taupyti ir racionaliau naudoti valstybės ir savivaldybės finansus. Šis uždavinys padės gerinti miesto socialinę aplinką (1 silpnybė), didinti socialinę atskirtį patiriančių žmonių įtraukimo į darbo rinką galimybes (2 silpnybė) bei didins verslumo lygį mieste (4 silpnybė). Uždavinys padės pagerinti R9, R10, R11 rodiklius. Uždavinys pasirinktas įvertinus dvi alternatyvas, iš kurių pasirinkta pirmoji alternatyva, kaip labiau atitinkanti Visagino gyventojų poreikius ir užtikrinanti numatytų rodiklių pasiekimą. Uždavinys prisidės prie 2 tikslo rezultatų, nes jį įgyvendinus bus sukurtos 2 darbo vietos socialiniuose versluose ir ne mažiau kaip 1 socialinio verslo įmonė (smulkaus ir vidutinio verslo atstovai) gaus paramą.

	Produkto rodiklio pavadinimas	Pradinė reikšmė	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Siekiama reikšmė
1.	Socialinio verslo subjektai, per BIVP projektus gavę paramą socialinio verslo kūrimui ir plėtrai, skaičius	0	0	0	0	1	0	0	0	1
2.	Paramą gavusios įmonės (iš kurių: labai mažos, mažosios, vidutinės ir didelės), įmonės	0	0	0	0	1	0	0	0	1
2.	Paramą dotacijomis gavusios įmonės, įmonės	0	0	0	0	1	0	0	0	1

2.1 UŽDAVINIO 1 ALTERNATYVA: Paskatinti Visagino bendruomenėje socialinio verslo kūrimąsi.	**2.1 UŽDAVINIO 2 ALTERNATYVA: Skatinti Visagino miesto gyventojų verslumą.**
Svarstyta platesnė pasirinkto uždavinio alternatyva – t.y., skatinti bendrą Visagino miesto gyventojų verslumą, tačiau atliktos apklausos duomenys rodo, jog Visagino m. VVG teritorijoje yra poreikis remti būtent socialinį verslą – pateikti konkretūs ir įgyvendinami projektinių idėjų pasiūlymai, atitinkantys socialinio verslo koncepsiją. Socialinio verslo kūrimo skatinimas yra viena iš verslumo didinimo formų, tačiau ji vertintina kaip . **Geresnė:** Skatinant socialinį verslą vienu metu sprendžiami ir verslumo skatinimo, ir socialinių problemų sprendimo klausimai, todėl pasirinktas būdas yra tinkamesnis, nei svarstyta alternatyva.	Svarstyta platesnė pasirinkto uždavinio alternatyva – t.y., skatinti bendrą Visagino miesto gyventojų verslumą, tačiau atliktos apklausos duomenys rodo, jog Visagino m. VVG teritorijoje yra poreikis remti būtent socialinį verslą – pateikti konkretūs ir įgyvendinami projektinių idėjų pasiūlymai, atitinkantys socialinio verslo koncepsiją. Dėl šios priežasties atsisakyta skatinti bendrą verslumą mieste. **Geresnė:** Didinant bendruomenių verslumą, kuriamos naujos darbo vietos, auga darbo užmokestis ir mažėja darbingo amžiaus skurstančių gyventojų dalis. Verslumo stiprinimas padeda kurti bendrąjį vidaus produktą ir yra vienas iš svarbiausių šalies augimo garantų. Steigiantis ir augant verslams didėja surenkamų mokesčių sumos, todėl valstybė ir savivaldybės gali skirti daugiau lėšų vietos problemoms spręsti. **Blogesnė:** Verslumo ugdymas ir veikiančių verslo subjektų augimas tiesiogiai nesprendžia esamų socialinių problemų, o neretai net jas ir didina (pvz., dėl ūkinės ekonominės veiklos auga aplinkos užterštumas, mažėja miestų žaliosios erdvės ir pan.), todėl net ir gaudama daugiau lėšų iš sumokamų mokesčių, valstybė turi skirti daugiau pinigų spręsdama ne tik jau esamas, tačiau ir ūkinės komercinės veiklos naujai kuriamas socialines problemas. Neišnaudojus socialinio verslo teikiamų galimybių, atskiriamos dvi sritys (komercinė veikla ir socialiniai klausimai), kurios socialinio verslo atveju dera tarpuavyje ir papildo viena kitą, ne tik kurdamos darbo vietas, tačiau ir tuo pačiu spręsdamos socialines vietos problemas.

2.2 UŽDAVINYS – UŽTIKRINTI SOCIALINIO VERSLO PLĖTRĄ, PADEDANČIĄ SPRĘSTI PAŽEIDŽIAMŲ GRUPIŲ ATSKIRTIES PROBLEMAS.

Uždaviniu siekiama užtikrinti socialinio verslo plėtrą Visagine, remiant socialinio verslo pradinių produktų ir paslaugų sukūrimą, testavimą, rinkodaros priemonių kūrimą ir taikymą ir kt. Šis uždavinys padės gerinti miesto socialinę aplinką (1 silpnybė), didinti socialinę atskirtį patiriančių žmonių įtraukimo į darbo rinką galimybes (2 silpnybė) bei didins verslumo lygį mieste (4 silpnybė). Uždavinys padės gerinti R9, R10 ir R11 rodiklius.
Uždavinys pasirinktas įvertinus dvi alternatyvas, iš kurių pasirinkta pirmoji, kuri papildo to paties tikslo pirmąjį uždavinį ir sudaro sąlygas tvariam socialinio verslo plėtojimui Visagino teritorijoje.
Uždavinys prisidės prie 2 tikslo rezultatų, nes jį įgyvendinus bus sukurta ne mažiau kaip 1 darbo vieta socialiniuose versluose ir ne mažiau kaip 1 socialinio verslo įmonė (smulkaus ir vidutinio verslo atstovas) gaus paramą.

	Produkto rodiklio pavadinimas	Pradinė reikšmė	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Siekiama reikšmė
1.	Socialinio verslo subjektai, per BIVP projektus gavę paramą socialinio verslo kūrimui ir plėtrai, skaičius	0	0	0	0	1	0	0	0	1
2.	Paramą dotacijomis gavusios įmonės (iš kurių: labai mažos, mažosios, vidutinės ir didelės), įmonės	0	0	0	0	1	0	0	0	1
2.	Paramą dotacijomis gavusios įmonės, įmonės	0	0	0	0	1	0	0	0	1

2.2 UŽDAVINIO 1 ALTERNATYVA: Užtikrinti socialinio verslo plėtrą, padedančią spręsti pažeidžiamų grupių atskirties problemas	**2.2 UŽDAVINIO 2 ALTERNATYVA: Finansuoti socialinio verslo įgyvendinamus projektus.**
Pirmieji bet kurio verslo metai yra vieni sudėtingiausių, todėl neretai būtent verslo plėtrai pirmaisiais metais reikalingų investicijų stoka bei ribotos galimybės sparčiau vystyti verslą dėl nepakankamo finansavimo tampa pagrindine priežastimi, dėl kurios iš esmės sėkmingi verslai susiduria su pirmųjų metų išgyvenimo iššūkiais. Ne išimtis šiuo klausimu yra ir socialiniai verslai, išgyvenantys tokius pat, jei ne didesnius iššūkius. Norint užtikrinti tvarų socialinio verslo vystymąsi, būtina ne tik užtikrinti papildomo finansavimo galimybes	Svarstytas alternatyvus siūlymas remti socialinio verslo įgyvendinamus projektus buvo atmestas dėl to, jog tik dalinai atitinka 2021–2027 m. Europos Sąjungos fondų investicijų programos 4.9 uždavinio siektinus rodiklius (paremti SVV statusą atitinkantys socialiniai verslai), kurie nurodo, jog siekima ne tik paremti socialinius verslus, tačiau ir skatinti juos kurti naujas darbo vietas. **Geresnė:** Atskirų socialinio verslo projektų finansavimas suteikia

vystymąsi, būtina ne tik užtikrinti papildomo finansavimo galimybes verslo pradžiai, tačiau ir numatyti galimybes ir toliau gauti finansavimą verslo plėtrai. Būtent dėl šių priežasčių prie tikslo pasiekimo prisidės ir šis uždavinys bei jo rezultatai. **Geresnė**: Užtikrinant tvarų socialinių verslų vystymąsi mieste kuriama tokių verslų įvairovė bei sprendžiamos kelios skirtingos socialinės problemos. Gerieji ir gyvybingi socialinio verslo pavyzdžiai skatina ir naujų socialinių verslų steigimąsi bei užtikrina socialinių verslų kuriamų darbo vietų augimą.	**Geresnė:** Atskirų socialinio verslo projektų finansavimas suteikia galimybę per finansavimo sąlygas formuoti kryptingą socialinio verslo veiklą, sprendžiant vietos gyventojams aktualias problemas. Apibrėžtas laike projektų finansavimas leidžia greitai reaguoti į atsiradusius pokyčius ir nuo mažiau aktualių problemų sprendimo greitai pereiti prie svarbesnių. **Blogesnė:** Projektinis finansavimas neužtikrina socialinių verslų veiklos tvarumo ir tik dalinai prisideda prie ilgalaikių socialinių problemų sprendimo. Fragmentinis projektų finansavimas netampa svaria motyvacija steigti ir plėtoti socialinius verslus.

3. TIKSLAS – STIPRINTI GYVENTOJŲ PASIRENGIMĄ EKSTREMALIOSIOMS SITUACIJOMS IR GRĖSMĖMS

Trečiasis Strategijos tikslas iškeltas atsižvelgiant į Visagino miesto gyventojų poreikius, išsakytus konsultacijų ir fokus grupių metu, į Visagino savivaldybės ir Utenos regiono strateginio planavimo dokumentais apibrėžtus siektinus rodiklius ir atliktą statistinę duomenų analizę. Tikslas suformuluotas taip, kad atitiktų Viešojo valdymo plėtros programos pažangos priemonės Nr. 01-004-08-04-01 „Didinti visuomenės įsitraukimą į vietos problemų sprendimą“ veiklą „Gyventojų švietimas civilinės saugos klausimais ir praktinių parengties įgūdžių ugdymas“ .

Tikslas keliamas stengiantis prisidėti prie Visagino savivaldybės ekstremaliųjų situacijų prevencijos priemonių plano įgyvendinimo, papildant jį bendruomenės inicijuojamomis civilinės saugos švietimo veiklomis, skatinant viešojo ir privataus sektorių partnerystę, padedančią didinti gyventojų pasirengimą ekstremaliosioms situacijoms. Tikslu siekiama didinti civilinę saugą Visagine (R19), ir įtraukti į civilinės saugos švietimo veiklas daugiau Visagino miesto gyventojų bei socialiai pažeidžiamų asmenų. Tikimasi, jog Strategijos įgyvendinimo metu vykdomos civilinės saugos švietimo veiklos padės didinti gyventojų pasirengimą ekstremaliosioms situacijoms.

Tikslu siekiama gerinti Visagino miesto socialinę aplinką (1 silpnybė).

Tikslas pasirinktas įvertinus dvi alternatyvas, pasirenkant pirmąją alternatyvą, kuri turėtų ne tik užtikrinti ekonominį naudingumą, leistų pasinaudoti identifikuotomis Visagino miesto stiprybėmis, bet ir padėtų efektyviau naudoti pasirengimui ekstremaliosioms situacijoms bei civilinei saugai skiriamas miesto ir valstybės lėšas. Tikslas bus laikomas pasiektu, kai civilinės saugos švietimo veiklose dalyvaus ne mažiau kaip 100 Visagino miesto gyventojų ir ne mažiau kaip 95 procentai dalyvavusių veiklose įgis civilinės saugos bei pasirengimo ekstremaliosioms situacijoms įgūdžių. Tikslo įgyvendinimo terminas: nuo 2027 01 01 iki 2029 08 31

TIKSLO 1 ALTERNATYVA: Stiprinti gyventojų pasirengimą ekstremaliosioms situacijoms ir grėsmėms	**TIKSLO 2 ALTERNATYVA: Plėsti civilinės saugos priedangų skaičių.**
Šiuolaikinės krizės apima ne tik karinę grėsmę, bet ir kibernetines atakas, informacines operacijas ir dezinformaciją, energetinius trikdžius, ekstremalius gamtos reiškinius, pandemijas bei hibridines grėsmes. Pasirengti galimoms krizinėms situacijos bei minimalizuoti galimų pavojų keliamą žalą padeda civilinės saugos priemonių kompleksas, kurio svarbi dalis yra ir gyventojų švietimo civilinės saugos klausimais veiklos. Gyventojų švietimas civilinės saugos klausimais moko atpažinti pavojus, mažina paniką, stiprina savarankiškumą, gerina reakcijos greitį, padeda gyventojams padėti vieni kitiems. Net moderniausia slėptuvė tampa mažiau efektyvi, jei žmonės nežino, kada ir kaip ja naudotis, nesupranta evakuacijos procedūrų ar pasiduoda panikai ar dezinformacijai. Civilinės saugos mokymai formuoja bendruomeninį bendradarbiavimą, didina pasitikėjimą institucijomis, telkia savanorišką pagalbą bei skatina vietos lyderystę. Tinkamai pasirengusi vietos bendruomenė krizių metu greičiausiai ir efektyviausiai perduoda informaciją, organizuoja pagalbą ir rūpinasi pažeidžiamais žmonėmis. Būtent dėl šių priežasčių nuspręsta dėmesį skirti civilinės saugos švietimo veikloms, kurios padėtų ne tik sprendžiant gyventojų pasirengimo ekstremaliosioms situacijoms klausimus, tačiau ir mažintų socialinę atskirtį, nes rusakalbių Visagino m. gyventojų nepasiekia arba yra tik ribotai suprantama lietuvių kalba pateikiama informacija. **Geresnė:** Investicijos į gyventojų pasirengimo stiprinimą ekstremaliosioms situacijoms ir grėsmėms per švietimą civilinės saugos klausimais didina gyventojų gebėjimą veikti visų tipų krizėse.	Slėptuvių ir priedangų įrengimas turi labai aiškią ir svarbią naudą civilinės saugos sistemoje, ypač karinių, hibridinių ar ekstremalių situacijų metu. Nors vien infrastruktūra negali pakeisti visuomenės pasirengimo, ji atlieka kritinę apsaugos funkciją. Pagrindinė slėptuvių ir priedangų paskirtis – apsaugoti žmones nuo sprogimo bangos, skeveldrų, griūvančių konstrukcijų, gaisrų, radiacinės ar cheminės taršos (specializuotose slėptuvėse). Net jei slėptuvės naudojamos retai, jų egzistavimas mažina visuomenės nerimą, stiprina pasitikėjimą valstybe, kuria saugumo pojūtį, mažina panikos tikimybę krizės metu, o žmonės jaučiasi labiau apsaugoti, kai mato realias pasirengimo priemones. Vertinant šią alternatyvą būtina atsižvelgti į tai, jog slėptuvių įrengimas yra priskirtas valstybės ir savivaldybių kompetencijai bei numatytos valstybės ir savivaldybių biudžeto lėšos slėptuvėms įrengti ir palaikyti, todėl papildomos investicijos neatitiktų ekonominio naudingumo reikalavimų. **Geresnė:** papildomas finansavimas padėtų greičiau ėrengti reikalingą slėptuvių kiekį. **Blogesnė:** Slėptuvių ir priedangų įrengimas turi labai aiškią ir svarbią naudą civilinės saugos sistemoje, ypač karinių, hibridinių ar ekstremalių situacijų metu. Nors vien infrastruktūra negali pakeisti visuomenės pasirengimo, ji atlieka kritinę apsaugos funkciją. Pagrindinė slėptuvių ir priedangų paskirtis – apsaugoti žmones nuo sprogimo bangos, skeveldrų, griūvančių konstrukcijų, gaisrų, radiacinės ar cheminės taršos (specializuotose slėptuvėse). Net jei slėptuvės naudojamos retai, jų egzistavimas mažina visuomenės nerimą, stiprina pasitikėjimą valstybe, kuria saugumo pojūtį, mažina panikos tikimybę krizės metu, o žmonės jaučiasi labiau apsaugoti, kai mato realias pasirengimo priemones. Vertinant šią alternatyvą būtina atsižvelgti į tai, jog slėptuvių įrengimas yra priskirtas valstybės ir savivaldybių kompetencijai bei numatytos valstybės ir savivaldybių biudžeto lėšos slėptuvėms įrengti ir palaikyti, todėl papildomos investicijos neatitiktų ekonominio naudingumo reikalavimų. Slėptuvės saugo kūną, tačiau žinios, pasirengimas ir atspari bendruomenė saugo visą visuomenės funkcionavimą krizės metu. Vien infrastruktūra neužtikrina saugumo be pasirengusių gyventojų, aiškios komunikacijos ir praktinių įgūdžių, todėl tikimasi, jog investicijos į švietimą ir praktinį pasirengimą sukurs didesnį sisteminį poveikį ir taps būtina sąlyga tam, kad fizinė infrastruktūra apskritai būtų efektyvi.

	Rodiklio pavadinimas	Pradinė reikšmė, 2026 12 31	Siekiama reikšmė, 2029 08 31
1.	Bendruomenės inicijuotos vietos plėtros projektų veiklų dalyviai, dalyvavę gyventojų švietimo civilinės saugos klausimais veiklose	0	100
2.	Bendruomenės inicijuotos vietos plėtros projektų veiklų dalyvių, kurie dalyvaudami gyventojų švietimo civilinės saugos klausimais veiklose įgijo įgūdžių, dalis	0	95

3.1 UŽDAVINYS – ORGANIZUOTI VISAGINO M. GYVENTOJŲ CIVILINĖS SAUGOS ŠVIETIMO VEIKLAS.
Uždaviniu siekiama didinti gyventojų pasirengimą ekstremaliosioms situacijoms organizuojant gyventojų švietimo civilinės saugos klausimais veiklas. Uždavinys padės mažinti dėl kalbos nemokėjimo atsirandančią socialinę atskirtį (gerinamas R5 rodiklis) bei didins civilinę saugą Visagino mieste (prisidės prie rodiklio R19 gerinimo). Uždavinys padės pagerinti R5 ir R19 rodiklius. Uždavinys pasirinktas įvertinus dvi alternatyvas, iš kurių pasirinkta pirmoji alternatyva, kaip labiau atitinkanti Visagino gyventojų poreikius ir užtikrinanti numatytų rodiklių pasiekimą. Uždavinys prisidės prie 3 tikslo rezultatų, nes jį įgyvendinus gyventojų švietimo civilinės saugos klausimais dalyvaus ne mažiau kaip 100 Visagino miesto gyventojų, ir ne mažiau kaip 95 procentai dalyvavusių įgis civilinės saugos įgūdžių.

	Produkto rodiklio pavadinimas	Pradinė reikšmė	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Siekiama reikšmė
1.	Bendruomenės inicijuotos vietos plėtros projektų veiklų dalyviai, dalyvavę gyventojų švietimo civilinės saugos klausimais veiklose	0	0	0	0	0	30	50	20	100
2.	Bendruomenės inicijuotos vietos plėtros projektų veiklų dalyvių, kurie dalyvaudami gyventojų švietimo civilinės saugos klausimais veiklose įgijo įgūdžių, dalis proc.	0	0	0	0	0	95	95	95	95

3.1 UŽDAVINIO 1 ALTERNATYVA: Organizuoti Visagino m. gyventojų civilinės saugos švietimo veiklas	3.1 UŽDAVINIO 2 ALTERNATYVA: Didinti esamų civilinės saugos priemonių žinomumą.
Svarstytas alternatyvus variantas didinti esamų civilinės saugos priemonių žinomumą, nes atlikta analizė parodė, jog gyventojai menkai žinoja apie jau esančias priemones ir neretai nesupranta jų naudojimo galimybių. Visgi nuspręsta pasirinkti platesnę alternatyvą ir organizuoti civilinės saugos švietimo veiklas, kurios apimea ir gyventojų supažindinimą su jau įgyvendintomis ar tebeįgyvendinamomis civilinės infrastruktūros priemonėmis mieste. **Geresnė**: Organizuojant civilinės saugos švietimo veiklas gyventojams perduodama ir informacija apie esamas ir įrengtas saugos priemones, tačiau daugiau dėmesio skiriama ugdyti gyventojų gebėjimus jomis pasinaudoti.	Pokalbių su gyventojais metu nustatyta, jog nemaža dalis rusakalbių gyventojų dėl kalbos ar esamos socialinės atskirties nežino, kokios šiuo metu yra įrengtos civilinės saugos infrastruktūros priemonės, kur jos yra ir kaip bei kokiais atvejais jomis reikėtų pasinaudoti. Visgi nuspręsta, jog didinti esamų civilinės saugs priemonių žinomumą nepakanka, būtina ir ugdyti gyventojų gebėjimus atitinkamai reaguoti bei veikti ekstremaliųjų situacijų metu, suteikti jiems pirmosios pagalbos pagrindus, aptarti evakuacijos veiksmus, krizių valdymo principus bei stiprinti individualios parengties gebėjimus. Dėl šių priežasčių pasirinkta 1 uždavinio alternatyva, apimanti visas šias veiklas. **Geresnė:** Aiškus supratimas, jog valstybės ir savivaldybė turi įrengtą ir paruoštą naudoti civilinės saugos infrastruktūrą didina gyventojų saugumo jausmą. **Blogesnė:** Slėptuvės saugo kūną, tačiau žinios, pasirengimas ir atspari bendruomenė saugo visą visuomenės funkcionavimą krizės metu. Vien infrastruktūra neužtikrina saugumo be pasirengusių gyventojų, aiškios komunikacijos ir praktinių įgūdžių, todėl tikimasi, jog investicijos į švietimą ir praktinį pasirengimą sukurs didesnį sisteminį poveikį ir taps būtina sąlyga tam, kad fizinė infrastruktūra apskritai būtų efektyvi..

GYVENAMOSIOS VIETOVĖS BENDRUOMENĖS DALYVAVIMO RENGIANT STRATEGIJĄ EIGA

VIEŠIEJI PRISTATYMAI IR KONSULTACIJOS
Siekiant užtikrinti BIVP principų taikymą ir išnaudoti šio metodo teikiamus privalumus, rengiant Strategiją sudarytos sąlygos Visagino miesto bendruomenei lygiomis teisėmis su kitais partneriais spręsti su Strategijos rengimu susijusius klausimus, išsakyti esamus rūpesčius, teikti pasiūlymus ir inicijuoti veiksmus, kurie galėtų prisidėti prie Strategijos tikslų pasiekimo. Bendruomenės įtraukimui skirta daug pastangų ir dėmesio, nes tokiu būdu jau Strategijos rengimo metu stiprinami ryšiai tarp žmonių, verslo, valdžios institucijų, didinamas įvairių sektorių interesų grupių tarpusavio pasitikėjimas bei kuriama motyvacija vėliau dalyvauti Strategijos įgyvendinime teikiant savo projektinius pasiūlymus ir plečiant partnerystę su tais, kurie sprendžia panašias problemas. Viso strategijos rengimo metu Visagino miesto VVG valdybos nariai ir Strategijos rengime dalyvaujantys ekspertai konsultavo strategijos rengime dalyvaujančias įmones ir organizacijas viešinimo renginių, viešųjų konsultacijų, asmeninių susitikimų metu, atsakė į klausimus elektroniniu paštu ir telefonu. Prioritetų, tikslų, uždavinių formulavimas bei konkrečių strategijos įgyvendinimo veiksmų siūlymai buvo svarstomi viešųjų konsultacijų ir susitikimų metu, kuriuose dalyvavo nevyriausybinės organizacijos (dalyviai atstovavo 11 organizacijų, vienijančių daugiau kaip 570 narių), verslo įmonės (7 įmonės, kuriose dirba daugiau kaip 230 darbuotojų), Visagino savivaldybės administracijos darbuotojai, policijos komisariato, viešųjų ir biudžetinių įstaigų atstovai, dirbantys medicinos, švietimo, socialinių paslaugų kt. srityse. Su gyventojais ir Visagino mieste veikiančiomis įstaigomis, nevyriausybinėmis organizacijomis, viešojo valdymo institucijomis konsultuotasi visu strategijos rengimo metu ir aptarta jau parengta strategija. Užtikrinant aktyvų Visagino gyventojų dalyvavimą rengiant Strategiją buvo atlikti šie veiksmai: - Visagino m. VVG taryba pradėjo svarstyti su Strategijos rengimu susijusius klausimus 2022 m. lapkričio 24 d. Valdybos nariai Strategijos turinį ir jai keliamus reikalavimus svarstė 4 tarybos posėdžiuose, vėliau VVG valdyba priėmė reikalingus sprendimus dėl VVG narių ir valdybos sudėties pakeitimų, kad vietos veiklos grupė atitiktų keliamus reikalavimus. - Visagino savivaldybės interneto svetainėje buvo paviešinta informacija apie pradėtą rengti Strategiją, nurodytas Strategijos finansavimo šaltinis, pagrindinės Strategijos įgyvendinimo kryptys, kurios atitinka 2021-2027 m. Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos uždavinius ir kaip programoje numatyti uždaviniai atitinka vietos gyentojų poreikius. - Visagino m. visuomenei gerai matomoje vietoje, prie įėjimo į pastatą Taikos pr.7, buvo pakabintas A3 formato plakatas su ES logotipu ir informacija apie Strategijos rengimą. - Organizuoti mokymai Visagino miesto VVG valdymo organų nariams (2023 m. birželio 27 d.). Mokymų metu dalyviams pristatytos pagrindinės Strategijos finansavimo kryptys, BIVP metodo privalumai ir geroji praktika Lietuvoje ir Visagine, nevyriausybinių organizacijų veiklos tobulinimo instrumentai, socialinio verslo idėjos ir esami pavyzdžiai Lietuvoje ir užsienyje. Mokymuose dalyvavo 10 dalyvių. Mokymų rezultatas – vietos veiklos grupės valdymo organų nariai įgalinti perduoti informaciją apie vietos plėtros strategijoje numatytas finansavimo galimybes, pagrindines finansavimo kryptis, nevyriausybinių organizacijų gerąją praktiką įgyvendinant vietos plėtros strategijas, pristatytos idėjų lobizmo ir įvairių organizacijų bendradarbiavimo galimybės. Informacija apie mokymus išplatinta visiems valdybos nariams elektroniniu paštu, jie informuoti ir telefonu. - Organizuotos 4 viešosios konsultacijos (2023 m. gegužės 11, gegužės 16 d., birželio 6 d., liepos 26 d.), kuriose dalyvavo NVO, savivaldybės administracija, verslo įmonės, biudžetinės organizacijos ir suinteresuoti visuomenės atstovai. Konsultuotasi identifikuojant pagrindinius Strategijos uždavinius ir numatant galimus veiksmus, dalyviai skatinti teikti projektines idėjas. Identifikuotos pagrindinės tikslinės grupės, kurioms turėtų būti skirti Strategijos įgyvendinimo veiksmai, kokie veiksmai labiausiai atitinka jų poreikius, suformuotos pagrindinės apklausos organizavimo kryptys. Viešosiose konsultacijose dalyvavo 26 organizacijos ar jų skyriai. Viešųjų konsultacijų rezultatas – gautos 33 projektinės idėjos, pagal išreikštas nuomones suformuota anketinė apklausa, iškelti pagrindiniai Strategijos uždaviniai. Informacija apie viešąsias konsultacijas išsiųsta visoms Visagine veikiančioms nevyriausybinėms organizacijoms elektroniniu paštu, kvietimas dalyvauti viešosiose konsultacijose publikuotas Visagino savivaldybės administracijos internetiniame puslapyje Vietos veiklos grupei skirtoje skiltyje, platintas savivaldybės ir kitų organizacijų socialiniuose tinkluose. - Organizuotos 8 individualios konsultacijos (2023 m. gegužės – liepos mėn.), su ekspertinių žinių turinčiais savivaldybės administracijos, biudžetinių organizacijų, NVO, jaunimo organizacijų ir verslo atstovais. Susitikimų metu detalizuoti atstovaujamų organizacijų poreikiai, kylančios problemos, tobulintinos veiklos sritys ir vietos veiklos grupės galimybės dalyvauti sprendžiant šias problemas. Individualiose konsultacijose dalyvavo 21 dalyvis iš 8 įmonių ir organizacijų. Konsultacijų rezultatas – sukonkretinti Strategijos įgyvendinimo veiksmai. Informacija dėl individualios konsultacijos kartu su siūloma darbotvarke išsiųsta elektroniniu paštu bei pateikta telefonu. - Atlikta apklausa. 2023 m. liepos mėnesį organizuota Visagino miesto gyventojų apklausa, kurioje dalyvavo 273 gyventojai. Apklausoje dalyvavo 5,5 proc. žmonių nuo 14 iki 29 m.; 54,9 proc. – nuo 30 iki 49 m.; 27,5 proc. – nuo 50 iki 65 m.; 12,1 proc. –

daugiau nei 66 m. Apklausoje dalyvavo 63,3 proc. moterų, 27,8 proc. vyrų ir 8,9 proc. neatsake į klausimą apie lytį. Apklausos metu siekta apibrėžti prioritetinius Strategiją įgyvendinančius veiksmus, išskirti svarbiausias tikslinės grupes bei išsiaiškinti joms priklausančių Visagino gyventojų poreikius. Apklausos metu surinkti duomenys buvo naudojami apibrėžiant Strategijos tikslus, uždavinius bei veiksmus, vertinant galimas uždavinių alternatyvas bei gautas projektines idėjas. Siekiant surinkti reikalingą respondentų skaičių, kad apklausos rezultatai būtų reprezentatyvūs, apklausa vykdyta elektroniniu būdu ir atsakant į popierinės anketos klausimus, stengtasi išlaikyti respondentų proporcijas pagal amžių, lytį ir priklausymą tikslinėms grupėms. Atliekant apklausą aktyviai dalyvavo visi VVG valdybos nariai. Rezultatas – atlikta Visagino miesto gyventojų apklausa, kurioje dalyvavo 273 respondentai. Apklausos rezultatai parodė, kad Strategijoje analizuojant Visagino miesto esamą situaciją išvados atitinka realią situaciją. Taip pat padėjo identifikuoti miesto problematiškiausias sritis. Apklausos ataskaita ir anketa pateikti Strategijos prieduose (Priedas Nr.9). Informacija apie vykdomą apklausą visoms Visagine veikiančioms nevyriausybinėms organizacijoms, biudžetinėms organizacijoms, verslo atstovams išsiųsta elektroniniu paštu, kvietimas dalyvauti apklausoje publikuotas Visagino savivaldybės administracijos internetiniame puslapyje Vietos veiklos grupei skirtoje skiltyje, platintas savivaldybės, VVG narių ir kitų organizacijų socialiniuose tinkluose.

- Viešieji Strategijos pristatymai. Strategija Visagino gyventojams buvo pristatyta 2 būdais: organizuotas viešas Strategijos pristatymas (renginys) ir Strategija paskelbta Visagino savivaldybės interneto svetainėje. 2023 m. rugpjūčio mėn. organizuotas viešas Strategijos pristatymas miesto bendruomenei, 2023 m. rugpjūčio 24 d. Strategija pristatyta Visagino savivaldybės tarybai, o 2023 m. rugsėjo 8 d. – Utenos regiono plėtros tarybai. Parengta Strategija 2023 m. rugpjūčio 7 d. publikuota Visagino miesto VVG skirtoje savivaldybės internetiniame puslapyje, kur gyventojai ir kiti suinteresuoti fiziniai ir juridiniai asmenys galėjo laisvai susipažinti su parengta Strategija, teikti savo įžvalgas, siūlymus ir pastabas. Viešųjų aptarimų rezultatas – patvirtinta Strategija. Informacija apie vykdomą viešąjį strategijos pristatymą visoms Visagine veikiančioms nevyriausybinėms organizacijoms, biudžetinėms organizacijoms, verslo atstovams išsiųsta elektroniniu paštu, kvietimas dalyvauti viešajame Strategijos pristatyme publikuotas Visagino savivaldybės administracijos internetiniame puslapyje Vietos veiklos grupei skirtoje skiltyje, platintas savivaldybės, VVG narių ir kitų organizacijų socialiniuose tinkluose.

Visuose su Strategijos rengimu ar aptarimu susijusiuose renginiuose, skirtuose Visagino gyventojams ir Visagine veikiantiems privatiems ir viešiesiems juridiniams asmenims informuoti, poreikiams identifikuoti, esamoms problemoms ir galimybėms išanalizuoti, buvo sudarytos galimybės:

• dalyvauti neįgaliesiems - buvo pasirenkamos patalpos pritaikytos judėjimo, regos ar kitą negalią turintiems asmenims.

• dalyvauti vyresnio amžiaus asmenims ir specifinius poreikius turinčioms tikslinėms grupėms – arba patiems tiesiogiai, arba per juos atstovaujančias organizacijas.

• dalyvauti skirtingoje socialinėje padėtyje esantiems asmenims – renginiai nemokami.

• informacija apie renginius buvo platinama ir specifinius poreikius turinčioms tikslinėms grupėms, lengvai suprantama (lengvai skaitoma) kalba ir šriftu. Prieš kiekvieną renginį užsiregistravusių dalyvių buvo klausiama apie specialiuosius poreikius, tačiau jų neišreiškus, nebuvo poreikio renginių metu užtikrinti vertimą į gestų kalbą. Atsižvelgiant kai kurių dalyvių išsakytą pageidavimą, buvo organizuotas žodinis vertimas į rusų ir ukrainiečių kalbas.

• renginiai buvo organizuojami patalpose, pritaikytose judėjimo, regos ar kitą negalią turintiems asmenims.

Aukščiau pateikta informacija parodo, kad pasirinkti Strategijos rengimo viešinimo ir konsultavimosi būdai pakankami, siekiant užtikrinti kuo platesnį Visagino miesto visų gyventojų grupių įtraukimą į Strategijos rengimo procesą: visais Strategijos rengimo etapais išnaudotos visos efektyviausios viešinimo priemonės, naudojant tiek viešai prieinamus, tiek ir individualius viešinimo būdus. Bendruomenės įtraukimo į Strategijos rengimą rezultatas – suteikta galimybė visiems pageidaujantiems dalyvauti rengiant Strategiją, nustatytos pagrindinės Strategijos tikslinės grupės ir aktualūs jų poreikiai bei gautas vietos bendruomenės pritarimas Strategijoje numatytiems tikslams, uždaviniams ir veiksmams.

2026 m. gegužės mėnesį inicijuotas Strategijos keitimas gyventojams buvo pristatytas 2 būdais: Strategija paskelbta Visagino savivaldybės interneto svetainėje ir savivaldybės socialiniuose tinkluose. 2026 m. gegužės mėnesį Strategija pristatyta Visagino savivaldybės tarybai, o 2026 m. birželio mėn. – Utenos regiono plėtros tarybai. Gyventojams ir kitiems suinteresuotiems fiziniams ir juridiniams asmenims buvo suteikta galimybė laisvai susipažinti su parengtais Strategijos pakeitimais, teikti savo įžvalgas, siūlymus ir pastabas.

VISAGINO MIESTO 2024-2029 M. VIETOS PLĖTROS STRATEGIJOS FINANSINIS VEIKSMŲ PLANAS

1. TIKSLAS. SKATINTI AKTYVESNĮ VISAGINO BENDRUOMENĖS DALYVAVIMĄ SPRENDŽIANT BENDRUOMENEI AKTUALIAS SKURDO IR ATSKIRTIES PROBLEMAS												
			2 022	**2 023**	**2 024**	**2 025**	**2 026**	**2 027**	**2 028**	**2 029**	**2 030**	**viso 2022-2030 m.**
		Europos socialinis fondas +	0	0	18 190,00	311 776,60	175 228,76	100 251,57	18 106,27	0	0	**623 553,20**
		Europos regioninės plėtros fondas	0	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0	**0,00**
		LR valstybės biudžetas	0	0	3 210,00	55 019,40	30 922,73	17 691,45	3 195,22	0	0	**110 038,80**
		Savivaldybės biudžeto lėšos	0	0	5 494,59	94 177,32	52 930,72	30 282,71	5 469,30	0	0	**188 354,64**
		Privačios lėšos	0	0	2 024,33	34 696,96	19 500,89	11 156,73	2 015,01	0	0	**69 393,92**
		Iš viso tikslui:	**0**	**0**	**28 918,92**	**495 670,28**	**278 583,10**	**159 382,46**	**28 785,80**	**0**	**0**	**991 340,56**
1.1 UŽDAVINYS. ĮGYVENDINTI VISAGINO BENDRUOMENĖS INICIJUOJAMAS VEIKLAS, SKIRTAS GYVENTOJŲ ESAMAI SOCIALINEI ATSKIRČIAI MAŽINTI												
		Europos socialinis fondas +	0	0	18 190,00	200 090,00	90 950,00	82 061,57	18 106,27	0	0	409 397,84
		Europos regioninės plėtros fondas	0	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0	0,00
		LR valstybės biudžetas	0	0	3 210,00	35 310,00	16 050,00	14 481,45	3 195,22	0	0	72 246,67
		Savivaldybės biudžeto lėšos	0	0	5 494,59	60 440,49	27 472,95	24 788,12	5 469,30	0	0	123 665,45
		Privačios lėšos	0	0	2 024,33	22 267,62	10 121,65	9 132,40	2 015,01	0	0	45 561,01
		Iš viso uždaviniui:	**0**	**0**	**28 918,92**	**318 108,11**	**144 594,60**	**130 463,54**	**28 785,80**	**0**	**0**	**650 870,97**
1.1.1. Veiksmas. Organizuoti socialinių paslaugų teikimą Visagino miesto tikslinių grupių atstovų poreikiams patenkinti, tarpininkauti jas gaunant. (4 projektai)	Veiksmo vykdytojo atrankos principas: projektų vykdytojai atrenkami atviro konkurso būdu, visiems pareiškėjams suteikiant vienodas galimybes dalyvauti įgyvendinant Visagino m. vietos plėtros strategiją. Galimas pareiškėjas ir partneriai: viešieji ir privatūs juridiniai asmenys, kurie atitinka ES fondų investicijų programos 4.7. uždavinio projektų finansavimo sąlygų aprašo reikalavimus, keliamus pareiškėjams ir partneriams. Projekto įgyvendinime būtinai turi dalyvauti NVO (kaip pagrindinis vykdytojas arba partneris). Projektų tikslinės grupės: daugiavaikių šeimų nariai, nepasiturintys asmenys ir socialinę paramą gaunančios šeimos, prieglobstį gavę asmenys, neįgalieji, asmenys, besinaudojantys nakvynės narų ar krizių centrų paslaugomis, senyvo amžiaus asmenys, netekę gebėjimo pasirūpinti savimi, socialinės rizikos suaugę asmenys, smurto ar nusikaltimų asmeniui aukos, asmenys, sergantys priklausomybių ligomis. *Planuojamo veiksmo įgyvendinimo pradžia 2025 m. sausio mėn. ir pabaiga 2027 m. gruodžio mėn.*	Europos socialinis fondas +	0	0	0,00	72 760,00	36 380,00	45 681,57	0,00	0	0	154 821,57
		Europos regioninės plėtros fondas	0	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0	0,00
		LR valstybės biudžetas	0	0	0,00	12 840,00	6 420,00	8 061,45	0,00	0	0	27 321,45
		Savivaldybės biudžeto lėšos	0	0	0,00	21 978,36	10 989,18	13 798,94	0,00	0	0	46 766,48
		Privačios lėšos	0	0	0,00	8 097,32	4 048,66	5 083,74	0,00	0	0	17 229,72
		Iš viso veiksmui:	**0**	**0**	**0,00**	**115 675,68**	**57 837,84**	**72 625,70**	**0,00**	**0**	**0**	**246 139,22**
1.1.2. Veiksmas. Organizuoti sociokultūrinių paslaugų teikimą Visagino miesto tikslinių grupių atstovų poreikiams patenkinti. (6 projektai)	Veiksmo vykdytojo atrankos principas: projektų vykdytojai atrenkami atviro konkurso būdu, visiems pareiškėjams suteikiant vienodas galimybes dalyvauti įgyvendinant Visagino m. vietos plėtros strategiją. Galimas pareiškėjas ir partneriai: viešieji ir privatūs juridiniai asmenys, kurie atitinka ES fondų investicijų programos 4.7. uždavinio projektų finansavimo sąlygų aprašo reikalavimus, keliamus pareiškėjams ir partneriams. Projekto įgyvendinime būtinai turi dalyvauti NVO (kaip pagrindinis vykdytojas arba partneris). Projektų tikslinės grupės: daugiavaikių šeimų nariai, nepasiturintys asmenys ir socialinę paramą gaunančios šeimos, prieglobstį gavę asmenys, neįgalieji, asmenys, besinaudojantys nakvynės narų ar krizių centrų paslaugomis, senyvo amžiaus asmenys, netekę gebėjimo pasirūpinti savimi, tautinėms mažumoms priklausantys asmenys, nemokantys valstybinės kalbos. *Planuojamo veiksmo įgyvendinimo pradžia 2025 m. sausio mėn. ir pabaiga 2027 m. gruodžio mėn.*	Europos socialinis fondas +	0	0	18 190,00	109 140,00	36 380,00	36 380,00	**18 106,27**	0	0	218 196,27
		Europos regioninės plėtros fondas	0	0	0,00	0,00	0,00	0,00	**0,00**	0	0	0,00
		LR valstybės biudžetas	0	0	3 210,00	19 260,00	6 420,00	6 420,00	**3 195,22**	0	0	38 505,22
		Savivaldybės biudžeto lėšos	0	0	5 494,59	32 967,54	10 989,18	10 989,18	**5 469,30**	0	0	65 909,79
		Privačios lėšos	0	0	2 024,33	12 145,97	4 048,66	4 048,66	**2 015,01**	0	0	24 282,63
		Iš viso veiksmui:	**0**	**0**	**28 918,92**	**173 513,51**	**57 837,84**	**57 837,84**	**28 785,80**	**0**	**0**	**346 893,91**
1.1.3. Veiksmas. Organizuoti informavimą ir konsultavimą apie prieinamas socialines ir kitas reikalingas paslaugas, tarpininkauti jas gaunant. (1 projektai)	Veiksmo vykdytojo atrankos principas: projektų vykdytojai atrenkami atviro konkurso būdu, visiems pareiškėjams suteikiant vienodas galimybes dalyvauti įgyvendinant Visagino m. vietos plėtros strategiją. Galimas pareiškėjas ir partneriai: viešieji ir privatūs juridiniai asmenys, kurie atitinka ES fondų investicijų programos 4.7. uždavinio projektų finansavimo sąlygų aprašo reikalavimus, keliamus pareiškėjams ir partneriams. Projekto įgyvendinime būtinai turi dalyvauti NVO (kaip pagrindinis vykdytojas arba partneris). Projektų tikslinės grupės: daugiavaikių šeimų nariai, nepasiturintys asmenys ir socialinę paramą gaunančios šeimos, prieglobstį gavę asmenys, neįgalieji, asmenys, besinaudojantys nakvynės narų ar krizių centrų paslaugomis, senyvo amžiaus asmenys, netekę gebėjimo pasirūpinti savimi, socialinės rizikos suaugę asmenys, smurto ar nusikaltimų asmeniui aukos, asmenys, sergantys priklausomybių ligomis. *Planuojamo veiksmo įgyvendinimo pradžia 2025 m. sausio mėn. ir pabaiga 2027 m. gruodžio mėn.*	Europos socialinis fondas +	0	0	0,00	18 190,00	18 190,00	0,00	0,00	0	0	36 380,00
		Europos regioninės plėtros fondas	0	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0	0,00
		LR valstybės biudžetas	0	0	0,00	3 210,00	3 210,00	0,00	0,00	0	0	6 420,00
		Savivaldybės biudžeto lėšos	0	0	0,00	5 494,59	5 494,59	0,00	0,00	0	0	10 989,18
		Privačios lėšos	0	0	0,00	2 024,33	2 024,33	0,00	0,00	0	0	4 048,66
		Iš viso veiksmui:	**0**	**0**	**0,00**	**28 918,92**	**28 918,92**	**0,00**	**0,00**	**0**	**0**	**57 837,84**
1.2 UŽDAVINYS. UŽTIKRINTI PREVENCINIŲ PRIEMONIŲ, KURIOS PADĖDA MAŽINTI SOCIALINĘ ATSKIRTĮ, TAIKYMĄ SOCIALIAI PAŽEIDŽIAMIEMS IR SOCIALINĖS RIZIKOS VISAGINO GYVENTOJAMS.												
		Europos socialinis fondas +	0	0	0,00	57 116,60	47 898,76	0,00	0,00	0	0	105 015,36
		Europos regioninės plėtros fondas	0	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0	0,00
		LR valstybės biudžetas	0	0	0,00	10 079,40	8 452,73	0,00	0,00	0	0	18 532,13
		Savivaldybės biudžeto lėšos	0	0	0,00	17 253,06	14 468,59	0,00	0,00	0	0	31 721,65
		Privačios lėšos	0	0	0,00	6 356,35	5 330,58	0,00	0,00	0	0	11 686,93
		Iš viso uždaviniui:	**0**	**0**	**0,00**	**90 805,41**	**76 150,66**	**0,00**	**0,00**	**0**	**0**	**166 956,07**
1.2.1. Veiksmas. Organizuoti prevencines veiklas, skirtas socialiai pažeidžiamiems ir socialinės rizikos Visagino gyventojams ir padedančias mažinti jų socialinę atskirtį. (2 projektai)	Veiksmo vykdytojo atrankos principas: projektų vykdytojai atrenkami atviro konkurso būdu, visiems pareiškėjams suteikiant vienodas galimybes dalyvauti įgyvendinant Visagino m. vietos plėtros strategiją. Galimas pareiškėjas ir partneriai: viešieji ir privatūs juridiniai asmenys, kurie atitinka ES fondų investicijų programos 4.7. uždavinio projektų finansavimo sąlygų aprašo reikalavimus, keliamus pareiškėjams ir partneriams. Projekto įgyvendinime būtinai turi dalyvauti NVO (kaip pagrindinis vykdytojas arba partneris). Projektų tikslinės grupės: daugiavaikių šeimų nariai, likę be tėvų globos vaikai, socialinės rizikos vaikai, neįgalieji, socialinės rizikos suaugę asmenys, smurto ar kitų nusikaltimų asmeniui aukos, asmenys, sergantys priklausomybės ligomis *Planuojamo veiksmo įgyvendinimo pradžia 2025 vasario mėn. ir pabaiga 2026 m. gruodžio mėn.*	Europos socialinis fondas +	0	0	0,00	57 116,60	**47 898,76**	0,00	0,00	0	0	105 015,36
		Europos regioninės plėtros fondas	0	0	0,00	0,00	**0,00**	0,00	0,00	0	0	0,00
		LR valstybės biudžetas	0	0	0,00	10 079,40	**8 452,73**	0,00	0,00	0	0	18 532,13
		Savivaldybės biudžeto lėšos	0	0	0,00	17 253,06	**14 468,59**	0,00	0,00	0	0	31 721,65
		Privačios lėšos	0	0	0,00	6 356,35	**5 330,58**	0,00	0,00	0	0	11 686,93
		Iš viso veiksmui:	0	0	0,00	90 805,41	76 150,66	0,00	0,00	0	0	166 956,07

1.3 UŽDAVINYS. ĮGYVENDINTI VISAGINO BENDRUOMENĖS INICIATYVAS, KURIOMIS SIEKIAMA DIDINTI PAŽEIDŽIAMOMS GRUPĖMS PRIKLAUSANČIŲ VISAGINO GYVENTOJŲ UŽIMTUMĄ (ĮSKAITANT ĖMIMĄSI												
		Europos socialinis fondas +	0	0	0,00	54 570,00	36 380,00	18 190,00	0,00	0	0	109 140,00
		Europos regioninės plėtros fondas	0	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0	0,00
		LR valstybės biudžetas	0	0	0,00	9 630,00	6 420,00	3 210,00	0,00	0	0	19 260,00
		Savivaldybės biudžeto lėšos	0	0	0,00	16 483,77	10 989,18	5 494,59	0,00	0	0	32 967,54
		Privačios lėšos	0	0	0,00	6 072,99	4 048,66	2 024,33	0,00	0	0	12 145,98
		Iš viso uždaviniui:	**0**	**0**	**0,00**	**86 756,76**	**57 837,84**	**28 918,92**	**0,00**	**0**	**0**	**173 513,52**
1.3.1. Veiksmas. Paremti veiklas, kurios padeda Visagino gyventojams iš pažeidžiamų grupių įsitraukti į darbo rinką (2 projektai)	Veiksmo vykdytojo atrankos principas: projektų vykdytojai atrenkami atviro konkurso būdu, visiems pareiškėjams suteikiant vienodas galimybes dalyvauti įgyvendinant Visagino m. vietos plėtros strategiją. Galimas pareiškėjas ir partneriai: viešieji ir privatūs juridiniai asmenys, kurie atitinka ES fondų investicijų programos 4.7. uždavinio projektų finansavimo sąlygų aprašo reikalavimus, keliamus pareiškėjams ir partneriams. Projektų tikslinės grupės: nepasiturintys asmenys ir socialinę paramą gaunančios šeimos, neįgalieji, asmenys, besinaudojantys nakvynės namų ar krizių centrų paslaugomis, socialinės rizikos suaugę asmenys, asmenys, sergantys priklausomybės ligomis. *Planuojamo veiksmo įgyvendinimo pradžia 2025 m. vasario mėn. ir pabaiga 2027 m. gruodžio mėn.*	Europos socialinis fondas +	0	0	0,00	36 380,00	18 190,00	18 190,00	0,00	0	0	72 760,00
		Europos regioninės plėtros fondas	0	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0	0,00
		LR valstybės biudžetas	0	0	0,00	6 420,00	3 210,00	3 210,00	0,00	0	0	12 840,00
		Savivaldybės biudžeto lėšos	0	0	0,00	10 989,18	5 494,59	5 494,59	0,00	0	0	21 978,36
		Privačios lėšos	0	0	0,00	4 048,66	2 024,33	2 024,33	0,00	0	0	8 097,32
		Iš viso veiksmui:	**0**	**0**	**0,00**	**57 837,84**	**28 918,92**	**28 918,92**	**0,00**	**0**	**0**	**115 675,68**
1.3.2. Veiksmas. Organizuoti tikslinės grupės atstovams informavimą, konsultavimą, tarpininkavimą ir/ar kitą pagalbą įdarbinant (1 projektas)	Veiksmo vykdytojo atrankos principas: projektų vykdytojai atrenkami atviro konkurso būdu, visiems pareiškėjams suteikiant vienodas galimybes dalyvauti įgyvendinant Visagino m. vietos plėtros strategiją. Galimas pareiškėjas ir partneriai: viešieji ir privatūs juridiniai asmenys, kurie atitinka ES fondų investicijų programos 4.7. uždavinio projektų finansavimo sąlygų aprašo reikalavimus, keliamus pareiškėjams ir partneriams. Projektų tikslinės grupės: nepasiturintys asmenys ir socialinę paramą gaunančios šeimos, neįgalieji, asmenys, besinaudojantys nakvynės namų ar krizių centrų paslaugomis, socialinės rizikos suaugę asmenys, asmenys, sergantys priklausomybės ligomis. *Planuojamo veiksmo įgyvendinimo pradžia 2025 m. vasario mėn. ir pabaiga 2027 m. gruodžio mėn.*	Europos socialinis fondas +	0	0	0,00	18 190,00	18 190,00	0,00	0,00	0	0	36 380,00
		Europos regioninės plėtros fondas	0	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0	0,00
		LR valstybės biudžetas	0	0	0,00	3 210,00	3 210,00	0,00	0,00	0	0	6 420,00
		Savivaldybės biudžeto lėšos	0	0	0,00	5 494,59	5 494,59	0,00	0,00	0	0	10 989,18
		Privačios lėšos	0	0	0,00	2 024,33	2 024,33	0,00	0,00	0	0	4 048,66
		Iš viso veiksmui:	**0**		**0,00**	**28 918,92**	**28 918,92**	**0,00**	**0,00**	**0**	**0**	**57 837,84**
2. TIKSLAS. SKATINTI SOCIALINĮ VERSLĄ, PADEDANTĮ SPRĘSTI PAŽEIDŽIAMŲ GRUPIŲ ATSKIRTIES PROBLEMAS VISAGINE.												
		Europos socialinis fondas +	0	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0	**0,00**
		Europos regioninės plėtros fondas	0	0	32 287,25	32 287,25	129 149,00	32 287,25	0,00	0	0	**226 010,75**
		LR valstybės biudžetas	0	0	5 697,75	5 697,75	22 791,00	5 697,75	0,00	0	0	**39 884,25**
		Savivaldybės biudžeto lėšos	0	0	9 752,91	9 752,91	39 011,62	9 752,91	0,00	0	0	**68 270,35**
		Privačios lėšos	0	0	3 593,17	3 593,17	14 372,70	3 593,17	0,00	0	0	**25 152,21**
		Iš viso tikslui:	**0**	**0**	**51 331,08**	**51 331,08**	**205 324,32**	**51 331,08**	**0,00**	**0**	**0**	**359 317,56**

2.1 UŽDAVINYS. PASKATINTI VISAGINO BENDRUOMENĖJE SOCIALINIO VERSLO KŪRIMĄSI.												
		Europos socialinis fondas +	0	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0	0,00
		Europos regioninės plėtros fondas	0	0	32 287,25	32 287,25	64 574,50	0,00	0,00	0	0	129 149,00
		LR valstybės biudžetas	0	0	5 697,75	5 697,75	11 395,50	0,00	0,00	0	0	22 791,00
		Savivaldybės biudžeto lėšos	0	0	9 752,91	9 752,91	19 505,81	0,00	0,00	0	0	39 011,63
		Privačios lėšos	0	0	3 593,17	3 593,17	7 186,35	0,00	0,00	0	0	14 372,69
		Iš viso uždaviniui:	**0**	**0**	**51 331,08**	**51 331,08**	**102 662,16**	**0,00**	**0,00**	**0**	**0**	**205 324,32**
2.1.1. Veiksmas. Organizuoti Visagine socialinio verslo skatinimo veiklas, padedančias spręsti vietos pažeidžiamų grupių atskirties problemas (**1** projektai, 2 darbo vietos)	Veiksmo vykdytojo atrankos principas: projektų vykdytojai atrenkami atviro konkurso būdu, suteikiant vienodas galimybes dalyvauti įgyvendinant Visagino m. vietos plėtros strategiją. Galimas pareiškėjas ir partneriai: viešieji ir privatūs juridiniai asmenys, kurie atitinka ES fondų investicijų programos 4.9. uždavinio projektų finansavimo sąlygų aprašo reikalavimus pareiškėjams ir partneriams. Tikslinės projektų grupės: savarankiško verslo atstovai, socialinio verslo atstovai. *Planuojamo veiksmo įgyvendinimo pradžia 2024 m. gruodžio mėn. ir pabaiga 2026 m. gruodžio mėn.*	Europos socialinis fondas +	0	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0	0,00
		Europos regioninės plėtros fondas	0	0	32 287,25	32 287,25	64 574,50	0,00	0,00	0	0	129 149,00
		LR valstybės biudžetas	0	0	5 697,75	5 697,75	11 395,50	0,00	0,00	0	0	22 791,00
		Savivaldybės biudžeto lėšos	0	0	9 752,91	9 752,91	19 505,81	0,00	0,00	0	0	39 011,63
		Privačios lėšos	0	0	3 593,17	3 593,17	7 186,35	0,00	0,00	0	0	14 372,69
		Iš viso veiksmui:	**0**	**0**	**51 331,08**	**51 331,08**	**102 662,16**	**0,00**	**0,00**	**0**	**0**	**205 324,32**
2.2 UŽDAVINYS. UŽTIKRINTI SOCIALINIO VERSLO PLĖTRĄ, PADEDANČIĄ SPRĘSTI PAŽEIDŽIAMŲ GRUPIŲ ATSKIRTIES PROBLEMAS.												
		Europos socialinis fondas +	0	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0	0,00
		Europos regioninės plėtros fondas	0	0	0,00	0,00	64 574,50	32 287,25	0,00	0	0	96 861,75
		LR valstybės biudžetas	0	0	0,00	0,00	11 395,50	5 697,75	0,00	0	0	17 093,25
		Savivaldybės biudžeto lėšos	0	0	0,00	0,00	19 505,81	9 752,91	0,00	0	0	29 258,72
		Privačios lėšos	0	0	0,00	0,00	7 186,35	3 593,17	0,00	0	0	10 779,52
		Iš viso uždaviniui:	**0**	**0**	**0,00**	**0,00**	**102 662,16**	**51 331,08**	**0,00**	**0**	**0**	**153 993,24**
2.2.1. Veiksmas. Paremti darbo vietų kūrimą socialiniuose versluose. (1 projektai, 1,5 darbo vietos)	Veiksmo vykdytojo atrankos principas: projektų vykdytojai atrenkami atviro konkurso būdu, suteikiant vienodas galimybes dalyvauti įgyvendinant Visagino m. vietos plėtros strategiją. Galimas pareiškėjas ir partneriai: viešieji ir privatūs juridiniai asmenys, kurie atitinka ES fondų investicijų programos 4.9. uždavinio projektų finansavimo sąlygų aprašo reikalavimus pareiškėjams ir partneriams. Tikslinės projektų grupės: socialinio verslo atstovai. *Planuojamo veiksmo įgyvendinimo pradžia 2026 m. sausio mėn. ir pabaiga 2027 m. spalio mėn.*	Europos socialinis fondas +	0	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0	0,00
		Europos regioninės plėtros fondas	0	0	0,00	0,00	64 574,50	32 287,25	0,00	0	0	96 861,75
		LR valstybės biudžetas	0	0	0,00	0,00	11 395,50	5 697,75	0,00	0	0	17 093,25
		Savivaldybės biudžeto lėšos	0	0	0,00	0,00	19 505,81	9 752,91	0,00	0	0	29 258,72
		Privačios lėšos	0	0	0,00	0,00	7 186,35	3 593,17	0,00	0	0	10 779,52
		Iš viso veiksmui:	**0**	**0**	**0,00**	**0,00**	**102 662,16**	**51 331,08**	**0,00**	**0**	**0**	**153 993,24**
3. TIKSLAS. STIPRINTI GYVENTOJŲ PASIRENGIMĄ EKSTREMALIOSIOMS SITUACIJOMS IR GRĖSMĖMS												
		Europos socialinis fondas +	0	0	0,00	0,00	0,00	40 000,00	40 000,00	20 000	0	**100 000,00**
		Europos regioninės plėtros fondas	0	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0	**0,00**
		LR valstybės biudžetas	0	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0	**0,00**
		Savivaldybės biudžeto lėšos	0	0	0,00	0,00	0,00	2 105,26	2 105,26	1 052,64	0	**5 263,16**
		Privačios lėšos	0	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0	**0,00**
		Iš viso tikslui:	**0**	**0**	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**42 105,26**	**42 105,26**	**21 052,64**	**0**	**105 263,16**
3.1 UŽDAVINYS. ORGANIZUOTI VISAGINO M. GYVENTOJŲ CIVILINĖS SAUGOS ŠVIETIMO VEIKLAS												
		Europos socialinis fondas +	0	0	0,00	0,00	0,00	40 000,00	40 000,00	20 000	0	100 000,00
		Europos regioninės plėtros fondas	0	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0	0,00
		LR valstybės biudžetas	0	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0	0,00
		Savivaldybės biudžeto lėšos	0	0	0,00	0,00	0,00	2 105,26	2 105,26	1 052,64	0	5 263,16
		Privačios lėšos	0	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0	0,00
		Iš viso uždaviniui:	**0**	**0**	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**42 105,26**	**42 105,26**	**21 052,64**	**0**	**105 263,16**
3.1.1. Veiksmas. Organizuoti gyventojų švietimą civilinės saugos klausimais ir praktinių parengties įgūdžių ugdymą, įgyvendinant edukacines bei prevencines programas, apimančias teorinius, simuliacinius ir praktinius užsiėmimus, skirtus gyventojų saugumui, krizių valdymo efektyvumui, bendruomenių atsparumui ir atsparumui dezinformacijai didinti (1 projektas)	Veiksmo vykdytojo atrankos principas: projektų vykdytojai atrenkami atviro konkurso būdu, suteikiant vienodas galimybes visiems dalyvauti įgyvendinant Visagino m. vietos plėtros strategiją. Galimas pareiškėjas ir partneriai: viešieji ir privatūs juridiniai asmenys, kurie atitinka ES fondų investicijų programos 4.7. uždavinio projektų finansavimo sąlygų aprašo reikalavimus pareiškėjams ir partneriams bei kurių veiklos vykdymo vieta yra vietos plėtros strategijos įgyvendinimo teritorijoje ir kurie turi patirties švietimo ir/ar renginių organizavimo ir/ar vykdymo srityse; Visagino savivaldybės administracija. Tikslinės projektų grupės: vietos plėtros strategijos įgyvendinimo teritorijos gyventojai, iš kurių ne mažiau kaip 30 procentų sudaro socialinę atskirtį patiriančių asmenų grupės, kurių pavyzdžiai pateikiami Aprašo 1 priede. Planuojamo veiksmo įgyvendinimo pradžia 2027 m. gruodžio mėn. ir pabaiga 2029 m. rugpjūčio mėn.	Europos socialinis fondas +	0	0	0,00	0,00	0,00	40 000,00	40 000,00	20 000,00	0	100 000,00
		Europos regioninės plėtros fondas	0	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0	0,00
		LR valstybės biudžetas	0	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0	0,00
		Savivaldybės biudžeto lėšos	0	0	0,00	0,00	0,00	2 105,26	2 105,26	1 052,64	0	5 263,16
		Privačios lėšos	0	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0	0,00
		Iš viso veiksmui:	**0**	**0**	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**42 105,26**	**42 105,26**	**21 052,64**	**0,00**	**105 263,16**

Lėšos strategijos įgyvendinimui	iš viso:	2022 m.	2023 m.	2024 m.	2025 m.	2026 m.	2027 m.	2028 m.	2029 m.	2030 m.
Europos socialinis fondas +	**723 553,20**	0	0,00	18 190,00	311 776,60	215 228,76	140 251,57	38 106,27	0,00	0,00
Europos regioninės plėtros fondas	**226 010,75**	0	0,00	32 287,25	32 287,25	129 149,00	32 287,25	0,00	0,00	0,00
LR valstybės biudžetas	**149 923,05**	0	0,00	8 907,75	60 717,15	53 713,73	23 389,20	3 195,22	0,00	0,00
Savivaldybės biudžeto lėšos	**261 888,15**	0	0,00	15 247,50	103 930,23	94 047,60	42 140,88	6 521,94	0,00	0,00
Privačios lėšos	**94 546,13**	0	0,00	5 617,50	38 290,13	33 873,59	14 749,90	2 015,01	0,00	0,00

Lėšos strategijos administravimui	iš viso:	2022 m.	2023 m.	2024 m.	2025 m.	2026 m.	2027 m.	2028 m.	2 029	2030 m.
Europos socialinis fondas +	0	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0,00	0,00
Europos regioninės plėtros fondas	186 062,79	0	0,00	68 000,00	45 275,19	34 000	22 637,60	12 113	4 037,50	0,00
LR valstybės biudžetas	30 834,61	0	0,00	12 000,00	7 989,74	6 000	3 994,87	637,50	212,50	0,00
Savivaldybės biudžeto lėšos	0	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0,00	0,00
Privačios lėšos	0	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0,00	0,00

Iš viso vietos plėtros strategijai:	
Europos socialinis fondas +	723 553,20
Europos regioninės plėtros fondas	412 073,54
LR valstybės biudžetas	180 757,66
Savivaldybės biudžeto lėšos	261 888,15

Privačios lėšos	94 546,13

VIETOS PLĖTROS STRATEGIJOS VALDYMO, STEBĖSENOS IR VERTINIMO TVARKA

VPS VALDYMAS, STEBĖSENA, VERTINIMAS IR KEITIMAI
Visagino miesto VVG organai, atsakingi už veiksmų, skirtų vietos plėtros strategijai įgyvendinti, atranką, strategijos įgyvendinimo koordinavimą ir stebėseną: Visagino miesto VVG nariai (visuotinis susirinkimas) atsako: - už savalaikį ir tinkamą Visagino miesto VVG vietos plėtros strategijos ir jos pakeitimų patvirtinimą, - dokumentų, susijusių su strategijos įgyvendinimu bei stebėsena (įskaitant ir tarpines bei galutinę Strategijos įgyvendinimo ataskaitą, pateikiamą Vidaus reikalų ministerijai ir Centrinei projektų valdymo agentūrai), tvirtinimą, - užtikrinti, kad visiems teikiantiems PĮP būtų užtikrintos vienodos sąlygos dalyvauti mokymuose, gauti informaciją, susipažinti su rezultatais, - užtikrina kitų teisės aktuose vietos veiklos grupėms keliamų reikalavimų vykdymą. Visagino miesto VVG valdyba (kolegialus valdymo organas): - vadovaudamasi teisės aktų reikalavimais bei nustatytomis strategijų įgyvendinimo taisyklėmis užtikrina VVG vidaus kontrolės tvarką, - teikia visuotiniam narių susirinkimui tvirtinti dokumentų projektus, - inicijuoja vietos plėtros strategijos pakeitimus, - pagal kompetenciją ir vadovaudamasis šias procedūras reglamentuojančiais teisės aktais tvirtina projektų atrankos kriterijus, jų balus ir vietos plėtros projektinių paraiškų vertinimo tvarką ir atrankos procedūras, - tvirtina kvietimų teikti PĮP planus ir kvietimus teikti projektinius pasiūlymus, kuriais siekiama įgyvendinti strategiją, - pagal visuotinio narių susirinkimo pavedimą tvirtina siūlomus finansuoti, nefinansuoti ir rezervinio vietos plėtros projektų sąrašus, - teikia visuotiniam narių susirinkimui tvirtinti stebėsenos ataskaitas, - sprendžia kitus su Strategijos įgyvendinimu susijusius klausimus. Visagino miesto VVG pirmininkas (vienasmenis VVG valdymo organas): - koordinuoja vietos plėtros strategijos įgyvendinimą, - teikia visuotiniam narių susirinkimui tvirtinti strategijos įgyvendinimo ataskaitas (metines ir galutinę), - teikia kontroliuojančiai institucijai parengtas ir patvirtintas strategijos įgyvendinimo ataskaitas, - organizuoja projektų atrankos kriterijų ir procedūrų parengimą bei užtikrina vietos plėtros projektų planavimo procedūrų laikymąsi, - teikia Visagino m. VVG valdybai tvirtinti kvietimų planus bei kvietimus teikti projektinius pasiūlymus, - koordinuoja ir organizuoja vietos plėtros projektų vertinimo ir siūlomų finansuoti, nefinansuotinų ir rezervinių projektų sąrašo sudarymą, - organizuoja vietos plėtros projektų atranką, - koordinuoja vietos plėtros projektų įgyvendinimo stebėseną bei strategijos įgyvendinimo rodiklių pasiekimo skaičiavimą, - komunikuoja su vietos plėtros strategijos įgyvendintojais, kitomis vietos veiklos grupėmis bei valstybės institucijomis, - užtikrina Strategijos įgyvendinimo viešinimą - prireikus, teikia Ministerijai ir CPVA informaciją apie vietos plėtros strategijos įgyvendinimą, - atlikdamas šias funkcijas vadovaujasi Taisyklėmis, Projektų administravimo ir finansavimo taisyklėmis, Administravimo taisyklėmis, CPVA parengtomis rekomendacijomis ir kitais metodiniais dokumentais, - užtikrina visų su strategijos įgyvendinimu susijusių protokolų saugojimą ne mažiau kaip 10 metų; - sprendžia kitus su Strategijos įgyvendinimu susijusius klausimus. Veiksmų ir juos įgyvendinančių projektų vykdytojų atranka įgyvendinant Strategiją Pagal viešai paskelbtus kvietimus gauti projektiniai pasiūlymai/PĮP vertinami pagal administracinės atitikties ir naudos ir kokybės kriterijus, vadovaujantis kvietime nurodytais atrankos kriterijais ir atrankos sąlygomis, taip pat Taisyklių ir projektinių pasiūlymų vertinimo ir atrankos vidaus tvarkos aprašo nuostatomis. Vertinimo procedūras nustato ir tvirtina Visagino m. VVG valdyba. Centrinės projektų valdymo agentūros funkcijas vertinimo procedūroje nustato Lietuvos Respublikos Vidaus reikalų ministerijos ar kitos įgyvendinančios institucijos nustatyta tvarka ir reikalavimai. Miesto VVG, iki Kvietimo formos pateikimo CPVA, turi parengti ir patvirtinti vietos plėtros projektų atrankos kriterijus ir vietos plėtros PĮP vertinimo ir atrankos vidaus tvarką. Rengiant projektinių pasiūlymų/PĮP atrankos tvarką ir atrenkant finansuotinus, nefinansuotinus ar rezervinius projektinius pasiūlymus bus laikomasi skaidrumo principų ir užtikrinama, kad nebus jokiais būdais ribojama konkurencija - t.y. bus sudaromos vienodos sąlygos teikti projektinius pasiūlymus, jei tik jie atitinka Lietuvos Respublikos Vidaus reikalų ministerijos ar kitos įgyvendinančios institucijos nustatytą tvarką ir reikalavimus. Strategiją įgyvendinantys projektiniai pasiūlymai bus atrenkami atviro konkurso būdu. Finansuotinų, nefinansuotinų ir rezervinį PĮP sąrašą tvirtina Visagino m. VVG valdyba ir teikia CPVA. Galutinį sprendimą dėl kiekvieno vietos plėtros projekto finansavimo priima Vidaus Reikalų Ministerija. Visi projektų naudos ir kokybės vertinimą atliekantys, su vietos plėtros projektų atranka ir (ar) vietos plėtros strategijos įgyvendinimu susijusius sprendimus priimantys ar jų priėmime dalyvaujantys asmenys privalo deklaruoti galimą interesų konfliktą ir esant galimam interesų konfliktui nusišalinti. Jeigu Visagino m. VVG nustato, kad visiems pagal kvietimą pateiktiems ir tinkamiems atrinkti vietos plėtros projektiniams pasiūlymams paramos lėšų nepakanka, ji į sudaromą vietos plėtros projektų sąrašą įtraukia daugiausia balų surinkusius vietos plėtros projektus, o iš likusių vietos plėtros projektų gali sudaryti rezervinių vietos plėtros projektų sąrašą. Rezervinių vietos plėtros projektų sąrašas sudaromas vietos plėtros projektinių pasiūlymų surinktų balų mažėjimo tvarka. Miesto VVG priimant sprendimus, kuriais tvirtinami Kvietimo dokumentai ar jų pakeitimai, ne mažiau kaip 50 proc. balsų turi tekti partneriams, kurie nėra viešosios valdžios institucijos. Bet kuriuo Strategijos įgyvendinimo metu, atsižvelgiant į teisės aktų reikalavimus, projektinių pasiūlymų vertintojai ir kiti Strategijos įgyvendinime dalyvaujantys asmenys pasirašo nešališkumo ir konfidencialumo deklaracijas ir esant interesų konfliktui nusišalina nuo dalyvavimo priimant sprendimus. Taisyklių 4.5 papunktyje nurodytų principų įgyvendinimas Visagino miesto VVG (ir VVG nariai, ir VVG valdymo organai) užtikrina, jog vietos plėtros projektų atrankos kriterijai ir

procedūros būtų nediskriminuojantys ir skaidrūs bei būtų laikomasi horizontaliųjų principų. Horizontalieji principai - tai vertybių ir praktikos rinkinys, kuriame pirmenybė teikiama teisingumui, įtraukčiai ir demokratiniam sprendimų priėmimui. Vertinant projektus ir atrenkant projektų vykdytojus bus vadovaujamasi šiais horizontaliaisiais principais:
- partnerystės ir atvirumo – visiems asmenims bus suteikiamos vienodos galimybės teikti projektus, juos vertinti ir įgyvendinti, gauti informaciją, pagalbą ir konsultacijas, naudotis VVG paslaugomis ir kt., priimant sprendimus bus laikomasi dalyvaujamųjų sprendimų priėmimo procesų ir maksimalaus įtraukimo.
- lyčių lygybės – į vietos projektų atrankos procedūras bus įtraukiami visų lyčių atstovai ir siekiama pašalinti disbalansą bei diskriminaciją, vietos plėtros projektus teikti galės visi formaliuosius kriterijus atitinkantys pareiškėjai, neatsižvelgiant į projekto vykdytojų ir tikslinės grupės atstovų lytį, amžių ar priklausymą tautinėms mažumoms ar kitoms marginalioms grupėms.
- nediskriminavimo – Strategijos įgyvendinime gali dalyvauti visi Visagino m. VVG teritorijoje veikiantys juridiniai asmenys, atitinkantys Vidaus reikalų ministerijos ir kitų institucijų Strategijos įgyvendinimo veiksmų vykdytojams keliamus reikalavimus;
- jaunimo dalyvavimo – priimant su Strategijos įgyvendinimu susijusius VVG kompetencijai priskirtus sprendimus dalyvaus jaunimo organizacijų atstovas, kuris yra jaunesnis negu 29 metų, jaunimo organizacijos bus atskirai kviečiamos ir skatinamos dalyvauti Strategijos įgyvendinimo veiksmuose;
- skaidrumo - atliekant bet kokius su strategijos rengimu, vietos plėtros projektinių pasiūlymų atrankos ar įgyvendinimu susijusius veiksmus bus siekiama užtikrinti viešumo, atvirumo ir skaidrumo principus, Visagino miesto gyventojams priimtina forma pateikiant išsamią VVG veiklą apibūdinančią informaciją, priimtus sprendimus ir kitus visuomenei svarbius dalykus.
- atskaitomybės - rengiant ir įgyvendinant Visagino miesto vietos plėtros strategiją bei siekiant užtikrinti veiklos skaidrumą, kasmet bus rengiamos ir viešai skelbiamos su vietos plėtros strategija bei VVG veikla susijusios finansinės bei veiklos ataskaitos, nustatytu periodiškumu rengiamos vieši vietos plėtros strategijos įgyvendinimo aptarimai su visuomene.
- savitarpio pagalbos - tiek planuojant, tiek ir įgyvendinant strategijos veiksmus didelis dėmesys skiriamas skatinti savitarpio pagalbą ir bendradarbiavimą, užtikrinti socialinį teisingumą ir lygybę. Organizuojant veiklas ir skelbiant kvietimus teikti projektinius pasiūlymus bus skatinama viešojo ir nevyriausybinio sektorių bendrakūrystė, verslo atstovų įtraukimas į socialinių problemų sprendimą VVG teritorijoje.
- inovatyvumo - įgyvendinant veiklas vykdomi inovatyvūs viešieji pirkimai, taikomos naujos technologijos, kuriami ar diegiami inovatyvūs sprendimai ir pan.

Vietos plėtros strategijos stebėsenos tvarka

Vietos plėtros strategijos stebėsenos tvarka, užtikrinanti, kad nuolat būtų renkama ir sisteminama informacija apie planuotas ir pasiektas rezultato ir produkto rodiklių reikšmes, atrinktus finansuoti ir baigtus įgyvendinti projektus ir ši informacija būtų pateikiama Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijai ir viešinama ne rečiau kaip kartą per metus;

VVG, atlikdama vietos plėtros projektų stebėseną, renka, analizuoja informaciją apie vietos plėtros projektų rengimo ir vietos plėtros projektų įgyvendinimo eigą. Miesto VVG vykdomos vietos plėtros projektų stebėsenos tikslas – laiku identifikuoti vietos plėtros projektų rengimo ir įgyvendinimo problemas, keliančias riziką vietos plėtros strategijos tinkamam įgyvendinimui, ir imtis veiksmų šioms rizikoms suvaldyti (atlikti papildomas vietos plėtros projektų rengėjų, vykdytojų gebėjimams stiprinti skirtas veiklas, keisti vietos plėtros projektų sąrašą ir (ar) kt.).

Už Strategijos įgyvendinimo stebėseną, kuri užtikrina tinkamą, kokybišką ir savalaikį Strategijos įgyvendinimą bei užsibrėžtų produkto ir rezultato rodiklių pasiekimą, atsakinga Visagino miesto VVG:
- Visagino miesto VVG pirmininkas organizuoja informacijos surinkimą apie vietos plėtros projektų rengimo ir vietos plėtros projektų įgyvendinimo eigą, koordinuoja vietos plėtros projektų įgyvendinimo stebėseną bei strategijos įgyvendinimo rodiklių pasiekimo skaičiavimą, o nustačius vietos plėtros projektų rengimo ir įgyvendinimo problemas, keliančias riziką vietos plėtros strategijos tinkamam įgyvendinimui – informuoja apie tai valdybą ir teikia siūlymus rizikai sumažinti.

Visagino m. VVG valdybai pristato ir siūlo teikti visuotiniam narių susirinkimui tvirtinti Strategijos įgyvendinimo ataskaitas (metines ir galutinę), užtikrindamas, jog stebėsena bus vykdoma ir ataskaitos teikiamos pagal Lietuvos Respublikos Vidaus reikalų ministerijos ar kitos įgyvendinančios institucijos nustatytą tvarką ir reikalavimus. Visagino miesto VVG nariai (visuotinis susirinkimas) tvirtina tarpines (vieną kartą per metus rengiamas) ir galutinę Strategijos įgyvendinimo ataskaitą. Jei teisės aktai nenumato kitaip, metinė ataskaita už praėjusius metus pateikiama Vidaus reikalų ministerijai ne vėliau kaip iki einamųjų metų kovo mėn., galutinė ataskaita pateikiama ne vėliau kaip per 3 mėnesius nuo paskutinio vietos plėtros strategijos veiksmo užbaigimo dienos, bet ne vėliau kaip iki 2029 m. pabaigos.

Informacija apie Strategijos įgyvendinimą, valdybos ir visuotinio narių susirinkimų protokolai, metinės ataskaitos, projektų sąrašai viešai skelbiami interneto svetainėje www.visaginas.lt rubrikoje Visagino m. VVG. ne rečiau kaip 2 kartus per metus.

Strategijos pakeitimų iniciavimo procedūra

Strategija gali būti keičiama tik tuo atveju, jei:

a) strategiją būtina keisti dėl teisės aktų, reglamentuojančių vietos plėtros strategijų įgyvendinimą, pakeitimų;

b) jei būtina keisti Strategijoje suplanuotų lėšų paskirstymą tarp Strategijos uždavinių ir veiksmo sričių ir tai numatyta Strategijų įgyvendinimą reglamentuojančiuose teisės aktuose;

c) jei būtina keisti didžiausią galimą paramos sumą vienam vietos plėtros strategijos veiksmui įgyvendinti pagal skirtingus vietos plėtros strategijos uždavinius;

plėtros strategijos uždavinius;
d) jei būtina patikslinti Strategijos veiksmų sąrašą, siekiant užtikrinti Strategijoje numatytų rodiklių pasiekimą.
Strategija gali būti keičiama vadovaujantis Strategijos įgyvendinimą reglamentuojančiais teisės aktais, po viešųjų konsultacijų su visuomene Strategijos pakeitimus privalo patvirtinti Visagino miesto VVG visuotinis narių susirinkimas. Siūlant Strategijos pakeitimus, atsižvelgiama į tai, jog Strategijos įgyvendinimo veiksmai turi būti baigti įgyvendinti iki 2029 m. Strategijos pakeitimams turi pritarti (jei to reikalauja teisės aktai) Visagino savivaldybės taryba, Utenos regiono plėtros taryba bei Vidaus reikalų ministerija.
Strategija pakeista 2026 m. gegužės mėn.